Milliyet
ÇOCUK
24 Mart 1980 • Sayı: 12 • 20 Lira

Her hafta
Milliyet
ÇİZGİ-ROMAN
dergisi
armağan ediyoruz

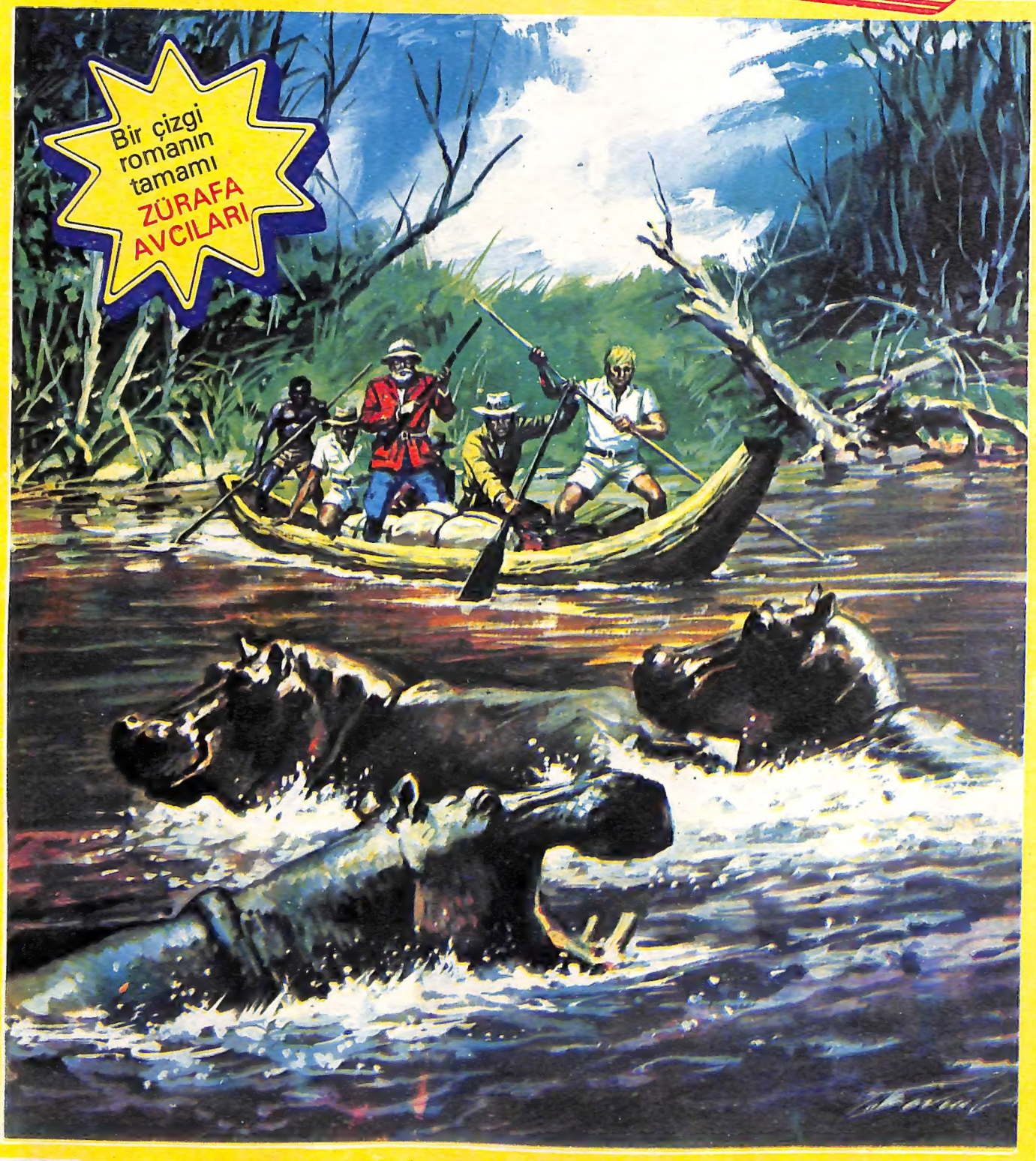

TEMEL REİS

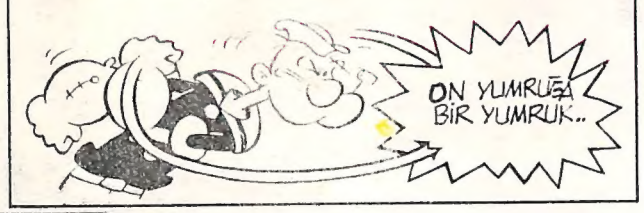
ON YUMRUĞA BİR YUMRUK..

NE YAPIYORSUN ÖYLE ?
HERGÜN ISPANAK YEDİĞİMDEN VÜCUDUMDA SÜREKLİ ENERJİ BİRİKİYOR, BEN DE NE YAPAYIM, ONLARI HARCAMAK İÇİN YER ARIYORUM...

10 GÜNDÜR ŞÖYLE GÜZEL BİR KAVGA EDEMEDİM...
!

SELAM KABASAKAL.. KAVGA ETMEK İSTER MİSİN ?
TABİİ !

SEN ON YUMRUK AT. SONRA BEN SANA BİR YUMRUK ATACAĞIM !
PAAT!

İŞTE BUNUNLA ON OLDU !
OFF!

BİİİR!
PAAT!

GÜRÜK ADAM NE OLACAK..
HAY ALLAH ! BUGÜN DE KAVGA EDEMEDİM..

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

24 Mart 1980

1980 / Sayı 12 / Sıra 356

Sahibi:
Milliyet Yayın A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Yönetmeni:
ÜLKÜ TAMER

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
GÜL ÖNET

Teknik Yönetmen:
MEHMET İLKORUR

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları
Basın Sarayı
Cağaloğlu
İstanbul

Abone ve Satış için Başvuru Adresi:
MİLLİYET GAZETESİ
Satış Servisi
Cağaloğlu
İstanbul

Abone Koşulları:
1 yıl: 1014 TL.
6 ay: 507 TL
Uçakla:
1 yıl: 1092 TL
6 ay: 546 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

Dizgi:
Milliyet Yayınları

Baskı:
Milliyet Ofset Tesisleri

Türkiye'de satış fiyatı:
20 TL
Kıbrıs'ta satış fiyatı:
25 TL

bizden size

GEÇEN sayımızda yeniden yayımlamaya başladığımız, "Tele Yunus" için yurdun dört bir yanındaki kardeşlerimizden mektuplar geldi. Hepsi de, Tele Yunus'un serüvenlerini yayımlamaya başladığımız için bize teşekkür ediyordu. Bu okurların hepsine, yakın ilgilerinden dolayı biz teşekkür ederiz. "Milliyet Çocuk Dergisi" sizin derginizdir.

ÖYKÜMÜZ Oktay Akbal'dan... Değerli sanatçıyı artık hepiniz tanıyorsunuz. Önceki sayılarımızda sizlere öykülerini sunmuştuk. "Sizler Yaşadınız mı?" adlı son öyküsünü de severek okuyacağınıza inanıyoruz.

NURİ Ödekan ağabeyinizin hazırladığı, "Uçurtma Yapalım, Uçurtmayı Yaşatalım" adlı dizi sürüyor. Ayrıca yine o sayfada Atila Alpöge ağabeyinizin, "Uçurtma Şenliği"yle ilgili seveceğinize inandığımız bir yazısı var.

MEHMET'in Belediye Dosyası" adlı dizimizi anımsayacaksınız. Dizinin yazarlarından Devrim Alpöge, bu sayımızda, "İp Oyunları" adlı yeni bir diziye başladı. Yeni dizimizin hepinizin ilgisini çekeceğini umuyoruz.

SPOR tarihinin unutulmaz isimlerinden biri de Jesse Owens'dır. Bu ünlü zenci atlet 1936 Berlin Olimpiyatları'nda inanılmaz bir başarı kazanarak, Almanları yenilgiye uğratmıştır. Atletin öyküsünü, "Olimpiyatlar" sayfamızda okuyabilirsiniz.

Jesse Owens

İLİMADAMLARI uzay kentleriyle ilgili çalışmalarını bitirmek üzereler. Artık kısa bir süre sonra bu kentler, bizler için inanılmaz bir düş olmaktan çıkacaklar. Bu konudaki ilginç yazımızı iç sayfalarda okuya bilirsiniz.

Gelecek hafta yeni bir sayımızda buluşmak üzere, hepinize iyi günler, derslerinizde başarılar dileriz.

OKURUN SESİ

● **CAN ÖZTÜRK** *(İstanbul):* Dergimizi ilgiyle izliyorum. Ülkü Tamer ağabeyin yazdığı, "Tele Yunus"u ve Mıstık ağabeyin karikatürlerini seviyorum. Yeniden yayınlarsanız arkadaşlarım adına sevinirim... *(Tele Yunus'un yeni serüvenlerini geçtiğimiz sayıdan itibaren dergimizde yayınlamaya başladık...)*

● **AYTAÇ ÖZKARDEŞ:** Dergimizi sürekli alıyor ve çok beğeniyorum. Çizgi film kahramanlarının posterlerini yayımlarsanız sevinirim. *(Son sayfamızı her hafta, tam sayfa "mini-poster" olarak değerlendiriyoruz sevgili okurumuz.)*

● **UĞUR KIRGÖZ:** Halit Kıvanç'ın hazırladığı, "Olimpiyatlar" dizisini çok seviyorum. Bunun dışında ülkeleri tanıtan yazılar yayımlarsanız sevinirim.

● **ELVAN GÖZEK** *(Ankara):* Dergimizi severek ve ilgiyle okuyorum. Bilmece ve Bulmacalara daha çok yer verirseniz sevinirim.

UZAY ÇOCUKLARI TEMBELLER ADASI

MIŞTIK

Hiii!

ANNEEE!

İMDAAT!

İMDAAT! YETİŞİN. CAN KURTARAN YOK MU?

İMDAT!

NE OLUYORSUN ASLAN KARDEŞ? SENİ HİÇ BÖYLE GÖRMEMİŞTİM. ASLAN KORKAR MI?

ONLARI GÖRDÜM. BANA SALDIRDILAR, SEN OLSAN KORKMAZ MIYDIN?

ASLANA BAK AMMA KORKMUŞ!

SUS, TERBİYESİZ. ASLAN HİÇ KORKAR MI?

KORKMUŞ İŞTE!

BİR KEDİ OLARAK BU SÖZÜNDEN ALINDIM. AKRABALARIMA VAHŞİ DEMEMELİSİN...

ÖZÜR DİLERİM SARMAN.. AMA ÇOK KORKTUM...

HEY! ABLA... NEDEN KAÇIYORSUN?

SİZ DE KAÇIN ÇOCUKLAR. VAHŞİ BİR ASLAN GÖRDÜM, HEPİMİZİ PARÇALAYABİLİR..

GİDİP KONUŞALIM ŞUNUNLA. BELKİ KÖTÜ BİR DÜŞÜNCESİ YOKTUR..

GİTMEYİN ÇOCUKLAR!

MERAK ETME ABLA BİR ŞEY OLMAZ. BİZİ BURADA BEKLEYİN..

İŞTE ORADA!
SELAM ARKADAŞ!
SELAM SİZİ DAHA ÖNCE GÖRMÜŞ-MÜYDÜM?..
BİLMEDEN BİR KABALIK YAPTIMSA ÖZÜR DİLERİM...
İYİ BİR EV SAHİBİ GİBİ KARŞILAMADINIZ BİZİ... BİR KEDİ OLARAK ÇOK ÜZÜLDÜM.. NE DE OLSA AKRABAYIZ!
GÖRMEDİNİZ. ADANIZA YENİ GELDİK..
ABLANIZI MI KOVALAMIŞIM? BİR YANLIŞLIK OLACAK. SİZDEN BAŞKA KEDİ GÖRMEDİM ÇEVREDE!
ABLAM KEDİ DEĞİL İNSAN. HANİ ŞU İKİ AYAKLA YÜRÜYENLERDEN..
BİZE İYİ DAVRANIYORSUNUZ AMA DEMİN ABLAMI KOVALAMIŞSINIZ...
İNSAN MI? OH! ONLARIN SÖZÜNÜ ETMEYİN BANA.. YEMEK LİSTEME KESİNLİKLE İNSAN GİRMEZ.. ONLARI YEMEK BİR YANA, GÖRÜNCE HEMEN KAÇARIM...
BU ADADAKİ İKİ AYAKLILAR YÜRÜMEZLER. AMA AZ ÖNCE BİRİSİ BANA SALDIRDI.. ÇOK ŞAŞIRDIM, KORKTUM ÜSTELİK.. BAKIN YÜREYİM NASIL ATIYOR.
NEDEN KORKUYORSUNUZ ONLARDAN?
ANLATAYIM. BUNLAR ÇOK TEMBEL YARATIKLARDIR. BİR HAYVANA YEM OLDUKLARI ZAMAN BİLE KAÇMAZLAR. ÜŞENİRLER ÇÜNKÜ...
6

ÖTEKİ HAYVANLARI YAKALAMAK ZORDUR...

GEÇEN YIL YEĞENİM İKİ GÜN AV KOKLAMIŞ. GEYİKLER KAÇMIŞ, KUŞLAR UÇMUŞ, TAVŞANLAR KOVUKLARA SAKLANMIŞLAR.

BİZİM BİTKİN DÜŞMÜŞ, YÜRÜYECEK GÜCÜ KALMAMIŞ. AÇLIKTAN BAŞI DÖNÜYOR, GÖZLERİ KARARIYORMUŞ. İNEKLER GİBİ OTLAMAYI BİLE DENEMİŞ. SONUNDA DAYANAMAMIŞ İKİ AYAKLILARDAN BİRİNİ YİYİVERMİŞ.

BİZE DE "BUNDAN SONRA AV KOVALAMAK YOK! HAZIR HEMEN YİYECEĞİM," DEDİ VE YATTI. YATIŞ O YATIŞ. ÖYLE BİR TEMBELLİK ÇÖKTÜ Kİ ÜSTÜNE...

AYLARCA YERİNDEN KALKMADI. "HAZIR YEMEK" DEDİĞİ İKİ AYAKLILARI BİLE GİDİP YEMEĞE ÜŞENİYORDU. SONUNDA TEMBELLİKTEN ÖLDÜ GİTTİ

BU OLAYDAN SONRA ADANIN TÜM HAYVANLARI İKİ AYAKLILARDAN UZAK DURUYOR. TEMBELLİK BULAŞIR DİYE KORKUYORUZ. ANLADINIZ MI ŞİMDİ NEDEN KAÇTIĞIMI

EVET ANLIYORUZ!

SAKIN BİZİMKİLERİ YEMEYE KALKMAYIN. BESİN OLARAK SİZİN TEMBELLERDEN DAHA DA KÖTÜDÜRLER. HAYDİ HOŞÇA KALIN.

SİZ DE HOŞÇA KALIN ÇOCUKLAR.

HEEY ABLAA!

NE OLDU SARMAN?

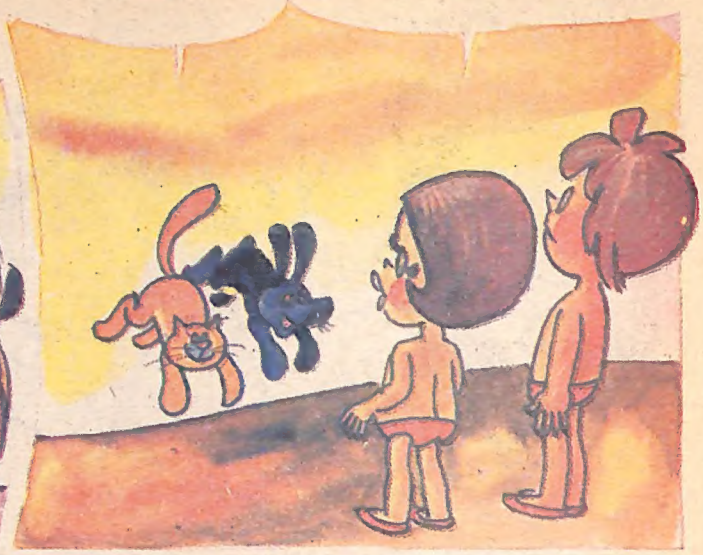

ADADAKİ HAYVANLARDAN ÇEKİNMEYİN. HEPSİ İNSANLARDAN KAÇIYOR.

ASLAN SENDEN ÇOK KORKMUŞ

HADİ GİDİP BİZİMKİLERE ANLATALIM OLAYI.

HEY ANNEE!

ANNE NELER OLDU BİR BİLSEN!

BİR IŞIN ASLANLA KARŞILAŞTI.

BURADA İNSANLAR YAŞIYORMUŞ.

BİZİ GÖRMEMİŞLER Mİ? KİMSE GELMEDİ YANIMIZA

ÇOK TEMBEL OLDUKLARINDAN YÜRÜMEYE BİLE ÜŞENİRLERMİŞ.

ÇOK İLGİNÇ. YÜRÜYÜN GİDİP GÖRELİM. ŞU İNSANLARI.

DEVAMI EDECEK

ÖYKÜ

SİZLER YAŞADINIZ MI?

OKTAY AKBAL

Biri şişmandı, biri sipsivri, en küçüğü de güzel mi güzel... Kardeş olduklarına kimse inanamazdı. Neriman, Perihan, Suzan. Daha doğrusu Neri, Peri, Suzi... Mahalle çocukları şarkı söyler gibi çağırırlardı adlarını; Neri, Peri, Suzi, Neri, Peri, Suzi... Takılırlardı, 'Neri, Neri, sönmüş gözlerinin feri', ya da 'Peri Peri, sensin kalbimin kederi'. Nedense Suzan'a kimse bir şey diyemezdi. Neri'nin eline bir düşmeye göresin, bir vurdu mu en güçlü çocuk bile yere devrilirdi. Az konuşur, çok iş yapardı. Peri ise çenesiyle yıldırmıştı milleti. Bir konuştur, sonra sustur başarabilirsen. İyi küfretmesini bilirdi iki büyük kız. Erkek çocuklar başa çıkamazlardı karşılıklı atışmada. Hatta döğüşte...

Arka sokaktan bir yol vardır Unkapanı'na iner. Orada doğu illerinden göçüp gelmiş yoksul insanlar yaşarlar. Arabacılık, boyacılık, seyyar satıcılık, türlü alanlarda işçilik. Kadınlar tahtaya çamaşıra gider. Çocuklar akşama kadar sokak sokak gezer, kimi dilenir, kimi hırsızlık yapar, pek azı okula gider, pek azı dürüst bir işte çırak olarak çalışır. İşte üç kız kardeşlerin evi tam bu mahallenin girişindeydi. Üst üste iki cumbalı bir ahşap ev. Ama direklerin desteğinde zorlukla durabilen, üflesen yıkılacak türden. İki odacık, bir de taşlık. Kızların babaları ölmüş, anaları bir fabrikada işçi, bir de babalıkları var. Analarından çok genç bir adam bu. Nedense bizim sokaktan hep sarhoş geçer sallana sallana yürürdü, bazı akşamlar günün modası alaturka şarkılar söyleyerek.

Otuz'lu yıllardaydık. İlkokul sıraları... Yaşamı daha çok penceremden izlediğim yıllar. Korkardım sokaktan, sokaktaki çocuklardan... O itişme kakışma, o gürültü patırtı, o anlamsız çekişme, huzursuz kılardı beni. Sıcak sedirde dergi karıştırmak, kitap okumak, ders çalışmak daha iyiydi. Ama aklım sokakta, cami avlusunda, arkadaki Unkapanı'na inen yolda, oradaki yoksul insanlardaydı yine de... Leblebiciye, bozacıya gitmek olasılığı yaratırdım kendime. Haydi biraz yüreklilik, biraz daha, derken üç kızlar'ın evinin önünde bulurdum kendimi... Suzan'ı tanımıştım daha önce. Okul arkadaşı bir Ali vardı bizim sokakta, onun yanında görmüştüm.

Ufak tefek sapsarı bir kız. Ama cin gibi zeki, çalışkan, az konuşan, çok dinleyen, sana baktı mı mavi gözleriyle ta içindekini gören... Dördüncü sınıftaydı. Ablaları beşteymiş, en büyüğü iki yıl yitirmiş, bir dörtte, bir beşte. İlkokuldan sonra okumayacakmış iki büyük kız. Hemen evleneceklermiş, ama Suzi okuyacakmış, öğretmen, doktor, yani "adam" olacakmış. Ali'den duyduğum bunlardı işte...

Suzan'la konuşurduk arada bir karşılaştıkca. Yürürdük bizim sokağın başına kadar. Elimdeki dergilere bakardı, fransızca kitaplarıma da... Neler okurduk, neler öğrenirdik, fransızca nasıl bir şeydi? Dergilerin eski sayılarını verirdim ona, kitaplar da... Günler geçerdi, kaçardı beni gördükce... Bir gün koştum ardından, yakaladım, sordum bu kaçışın nedenini. Utanıyormuş, ablaları yırtmışlar verdiğim dergileri, kitapları, eğlenmişler onunla, bu yüzdenmiş...

Evlerinin önüne kadar giderdim. Suzan'ı hiç pencerede göremezdim, ablaları yer bırakmazlardı ona, beni görünce dil çıkarır, el sallar, bağırıp çağırırlardı 'cici beyim, benim şeyim'... Ne demek isterlerdi, bilemezdim geri dönerdim. Niye kızdıklarını anlayamadan... Kız kardeşleri ile aralarındaki büyük ayrımın şaşkınlığıyle... Kimi zaman da üçünü birden görürdüm, Bayram günlerinde olurdu bu. Babalık ve anne, üç kızla birlikte Şehzadebaşı sinemalarına giderlerdi. En yeni giysileri sırtlarında... İlle de bizim sokağa, oradan öteki sokaklara saparak o büyük ahşap evlerin önünden geçerek... Suzan iki adım geride kalırdı hep. Bilerek mi, yoksa yetişemez miydi küçük adımlarıyla onlara? Bir kez de sinemada karşılaşmıştık. Ne yapıp edip yanına oturmak istedim, olmadı, şişko kız geldi oraya. Ben de kalkıp arka sıraya geçmiştim. Böyle anıcıklar işte. Anı kırıntıları!

Sonra ne oldu? Ne oldular? Ne olduk hepimiz? Suzan okudu mu, mutlu oldu mu? Neri, Peri evlenip çoluk çocuğa karışmış olmalıydılar. Biz o mahalleden çıkmıştık çoktan. Yolum bile düşmüyordu oralara. Yollar değişti, evler yıkıldı, mahalleler ortadan kalktı. Neri'ler, Peri'ler, Suzi'ler geçmişte kaldı. Yalnız bir kez, Fatih-Harbiye tramvaylarından birinde masmavi bir bakışa dalıp gitmiştim. Beni çekip götürmüştü eski günlerime... Koskoca deniz gibi bir bakış! Ta kalabalık arasından kendini belirten bir bakış... Sonra yitirdim o mavi bakışı. Oydu, Suzan'dı dedim, yardım kalabalığı, ona doğru yaklaşmak istedim. Yol vermediler, ittiler, kaktılar. Bir de baktım bambaşka insanlar, bakışlar arasındayım. Bir kez gelip geçti o yılların rüzgarı bana doğru. Bir kez...

Suzi, Neri, Peri... Hep düşünürüm, düş müydü, yoksa gerçek mi? Ziya Osman Saba'nın dizesini ben yazmış gibi olurum: "Sizler bir düş müydünüz — Sizler yaşadınız mı?"

halit kıvanç
SİZLERLE

DİL

KONUŞMA bahsinde soru soranlar hiç de az değil.. "Ben radyoda spiker olmak istiyorum" diye telefon edenler.. "Ben televizyonda sunucu olmak istiyorum" diye mektup yazanlar.. "Ben konuşmayı seviyorum ama topluluk önüne çıktığımda konuşamıyorum" diye yakınanlar... Kısaca, konuşma üzerine konuşanlar pek çok.. Konuşma, temelde yetenek isteyen, fakat azimli bir çalışma ile geliştirilebilecek bir özelliğimizdir. Ne var ki, sadece çalışma, sadece azmetmek de yeterli olmuyor. İsteği ne kadar kuvvetli olursa olsun, bir insan, örneğin ses tonuyla, yahut ağız, çene yapısıyla iyi konuşma özelliğinden yoksunsa, yarar sağlamaz.. Ne kadar çalışırsa çalışsın, öyle özendiği konuşmacılar gibi konuşamaz. Üstelik unutmayalım: Konuşmak, kolay sanılan, gerçekte çok güç olan bir iştir. Çünkü insan konuşurken daha çok hata yapabilir. Susan insanın yapmayacağı hataları, elbette konuşan kişi yapar. Konuşmanın önemi hakkında en güzel anlatım "Aisopos dili"dir. Ne mi "Aisopos dili"? Dinleyin bakın!. Aisopos (ya da bazı ansiklopedilerde, kitaplarda yazıldığı ve okunduğu gibi Ezop) gelmiş geçmiş büyük düşünürlerden biridir. Şirin masallarıyla topluma öğüt veren düşünürlerden.. Milattan önce 6. yüzyılda yaşadığı biliniyor ancak. Doğum, ölüm tarihleri pek belli değil.. Güzel masallarıyla da ünlü...

İşte bu Aisopos bir zamanlar köleymiş. Kendisine hizmet etmekle yükümlü olduğu efendisi, bir gün bir şölen vermek istemiş, Aisopos'u çağırmış:

— Çabuk, demiş, pazara git!. Çarşıya koş!. Dünyanın en iyi, en tatlı yiyeceklerini al, gel!... Konuklarım için görkemli bir sofra hazırla!

Aisopos hemen koşmuş, bir şeyler alıp gelmiş, sofrayı düzenlemiş. Konuklar da birer ikişer toplanmış.. İyi hoş ama, sofrayı gören konuğun suratı asılmış. Çünkü sofrada ne varsa, hepsi "dil"den yapılma.. Efendisi de kızmış:

— Bu ne biçim şölen, diye bağırmış Aisopos'a.. Beni rezil ettin konuklarımın yanında..

— Niçin, efendim? Siz böyle buyurdunuz. Ben de dediğinizi yerine getirdim.

— Ben mi dedim sana git de sadece dil al diye?

— Tabii efendim.. Siz bana demediniz mi, "Git de dünyanın en iyi, en tatlı şeyini al, diye? İşte ben de dünyanın en iyi, en tatlı şeyini getirdim. Dünyada dil'den daha tatlı ne vardır ki!. İnsanları konuşturan, birbirine yaklaştıran, dildir. Sevincimizi dille anlatır, dille dua eder, haberlerimizi birbirimize dille ulaştırırız. Dil olmasaydı, nasıl anlaşırdı insanlar birbiriyle?

Efendi de, konuklar da susmuş, önlerine bakmış, sonunda hak vermişler Aisopos'a: "Gerçekten dünyada en iyi, en tatlı şey, dil'dir..."

Bir süre sonra efendisi gene Aisopos'u çağırmış:

— Bu akşam yemeğe konuklarım gelecek. Ama bu kez dünyanın en kötü, en acı yiyeceklerini al gel bakalım!

Akşam olmuş, konuklar gelmiş, şölen sofrasına bir bakmışlar.. Gene dil.. Efendi çok sinirlenmiş; Aisopos'u çağırmış:

— Bu ne rezalet!.. Sana dünyanın en kötü, en acı yiyeceklerini al gel, dedim. Gene dil almışsın.

— Çünkü efendim.. Dünyanın en kötü, en acı şeyi de dil'dir. İnsanları birbirinden uzaklaştıran, dildir. Dil yüzünden kavgalar, döğüşler çıkar. Hatta dil yüzünden birbirini öldürür insanlar.. Dil'in söyledikleri yuvaları yıkar, ülkeleri birbiriyle savaşa sokar. Şunu unutmayınız efendim. Dünyanın en tatlı şeyi de dil'dir.. En acı şeyi de..

Efendisi de, konuklar da gene başlarını eğip hak vermişler Aisopos'a... Diyecek başka söz yok zaten.. Dil yani konuşmak, insanın en yükseklere çıkmasını da sağlar, en diplere düşmesine de neden olur. Önemli olan, o dili gereği gibi kullanmaktır. Konuşmayı sevmek yetmez. Konuşmanın ne kadar tehlikeli, ne kadar güç bir iş olduğunu bilmek de lazım. Hepimiz insanız. Hepimizin ağzımız, dilimiz var. O halde hepimiz konuşuruz. Öyle değil işte.. Bazıları konuştuğunu sanır ama gerçekte konuşamaz.

TELE YUNUS

ÜLKÜ TAMER

TELE YUNUS'LA KONUŞMA

BUGÜN sizlere benimle yapılmış bir konuşmayı sunuyorum, sevgili arkadaşlar... Geçenlerde Ülkü Tamer amca geldi; benimle bir konuşma yapmak istediğini söyledi. Masa başına geçtik; teypi çalıştırdık. O sordu, ben söyledim. Babam da teypteki konuşmayı yazıya döktü. İşte Ülkü amcanın soruları ve benim yanıtlarım... (Bu hafta kendi sayfamın konuğu oluyorum.)

Ü.T. — Merhaba, Tele Yunus.

T.Y. — Merhaba, Ülkü amca.

Ü.T. — Televizyonu çok seviyorsun, değil mi?

T.Y. — Kusura bakma ama, şimdi tıpkı televizyoncular gibi anlamsız bir soru sordun. Hani bazı sunucular var... Ellerinde mikrofon, bir kasabın yanına yaklaşıyorlar; "Siz burada et satıyorsunuz, değil mi?" diye soruyorlar. Sanki, "Hayır, et satmıyorum, sabahtan akşama kadar bu dükkânda futbol oynuyorum," yanıtını alacaklar... Ya da resim yapan birine mikrofonu uzatıp, "Resim mi yapıyorsunuz?" diyorlar. O da sanki, "Hayır, resim yapmıyorum, apartman yapıyorum," diyecek... Ah, Ülkü amca, benim adım Tele Yunus... Şimdi seninki de soru mu? Tabii televizyonu seviyorum.

Ü.T. — Öyleyse programlar, diziler için ne düşünüyorsun?

T.Y. — Hangileri için?

Ü.T. — İstersen sırayla sorayım... Bir kere, saat kaça kadar televizyon izliyorsun?

T.Y. — Belli olmuyor. Televizyon hangi saatte kapanırsa o saate kadar izliyorum. Televizyonun da hangi saatte kapanacağı belli olmadığına göre... Güya her gece 11'de kapanacaktı. Ne gezer...

Ü.T. — Peki, annenle baban kızmıyorlar mı?

T.Y. — Önceleri çok kızıyorlardı. Beni erkenden yatırmak istiyorlardı. Ama başaramadılar. Söyledim ya, benim adım Tele Yunus... Televizyon izlemezsem adımın da bir anlamı kalmaz.

Ü.T. — Çizgi-filmleri seviyor musun?

T.Y. — Bazılarını seviyorum. "Heidi"yi, "Marko"yu sevmiştim. En iyileri onlardı galiba... Sahi, bir de "Tatlı Kahramanlar"dan hoşlanıyordum. Şimdi de "Taş Devri" ile "Şeker Kız" iyi... Ama bir şeye canım sıkılıyor.

Ü.T. — Neye?

T.Y. — Bizimkiler niye çizgi-film yapmıyorlar? Babama sordum. "Bazı çizerlerimiz dünyaca ünlüymüş, niye onlar çizgi-film yapmıyorlar?" dedim. Çok pahalıya çıkarmış... Peki ama, TRT bir çok şeye dünyanın parasını veriyor. Birazcık para da yerli çizgi-filmler için harcayamaz mı?

Ü.T. — İstersen konuşmamızı öteki çocuk programlarıyla sürdürelim...

T.Y. — Sürdürelim... Yabancı yapımlar genellikle iyi oluyor... "Lassie" gibi, "Flipper" gibi... Burada da hemen, "Niye bizim yerli çocuk programlarımız yok?" diyeceğim. Bir "Oyun Treni" vardı. Belki çok iyi değildi, ama yerliydi, bizdendi, severek izliyorduk... Şimdi "Güle Oynaya" var, "Gökkuşağı" var... Ama ne yalan söyleyeyim, Ülkü amca, bu programları izlerken sıkılıyorum. Gerektiği kadar eğlenceli, oyalayıcı değil... Hele kardeşim Ayşe o programları hiç izlemiyor.. Bir de bizim komşunun oğlu İsmail var. Orta 2'ye gidiyor. O da kendileri için program yayımlanmadığından yakınıyor. Hak veriyorum ona... Ya çok küçükler için program yapıyorlar, ya da çok büyükler için... İkisinin ortası yok ki...

Ü.T. — Peki, Tele Yunus...

T.Y. — Dur bir dakika, televizyon sunucuları gibi sözümü kesme... Zamanımız da, onların deyimiyle "kısıtlı" değil, rahat rahat konuşayım... "Süremiz dolmak üzere" de diyemezsin... Aklımın ermediği bir şey var... Geçenlerde "Gökyüzü Prensleri" diye bir dizi oynattılar... Çocuk saatinde. Bizler pek bir şey anlamadık bundan. Annemle babam ise televizyonun karşısında ayrılmadılar. Hele babam zaman zaman küplere bindi. "Hârika bir dizi... Neden bunu geceleri yayımlamazlar! Çocuklardan çok büyüklerin seveceği bir yapım! İşten eve yetişemiyorum ki, şu diziyi rahat rahat izleyeyim!" dedi... Hah, şimdi ne soracaksan sor...

Ü.T. — "Haberler" öncesi programlarıyla sürdürelim konuşmamızı...

T.Y. — Evet... "Mork ve Mindy", "Çılgın Kızlar" (yani "Laverne ile Shirley") ve "Taksi" gibi... Doğrusunu

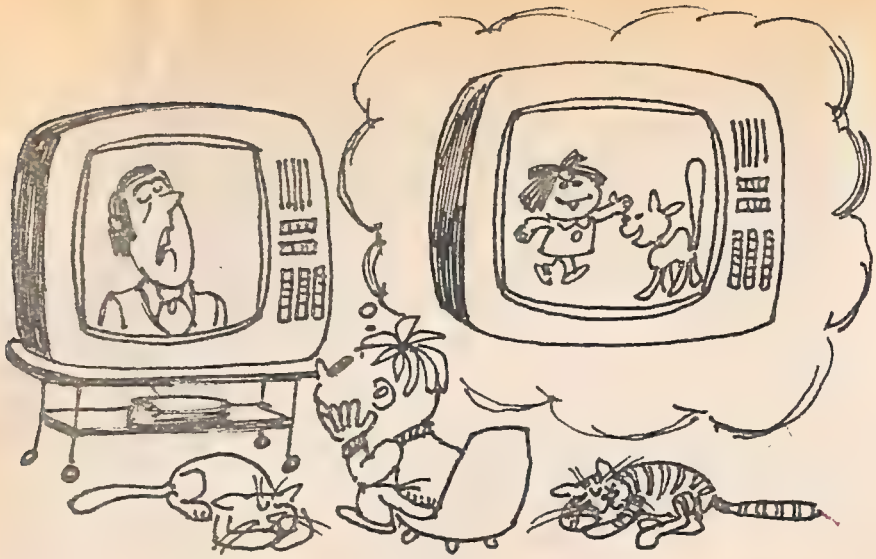

istersen, Ülkü amca, bunlardan da pek bir şey anlamıyorum ben... Amerika'da pek seviliyormuş hepsi... Amerika'da seviliyor diye, bizde de mutlaka sevilecek mi?.. Mork rolünü oynayan, çok iyi bir oyuncuymuş... Babam söyledi: Taklit yaparmış. Bizim Müjdat Gezen amca gibi... Dizinin her bölümünde de, hep taklitler yaparmış... Ama taklidini yaptığı kişileri bizler tanımıyoruz, bu bir... Türkçeye çevirince bu özellik ortadan kalkıyor, bu da iki... Onun için, "Mork ve Mindy" bizde anlamsız oluyor... Bak, Ülkü amca, kızma ama bir daha soracağım: Niye yerlileri yapılmıyor? Yazarımız mı yok? Belki yazarlarımız onlarınkilerden iyi... Oyuncularımız mı yok? Hele komedi oyuncularımız... Müjdat Gezen, Perran Kutman, Zeki Alasya, Metin Akpınar, Gazanfer Özcan, Adile Naşit, Nejat Uygur, Mücap Oğluoğlu, Şener Şen... Hepsini saymaya kalkarsam süremiz gerçekten dolacak... Nasrettin Hoca'nın dediği gibi, yağımız var, unumuz var, şekerimiz var (bazen bakkallarda bulamıyoruz ama yine de var sayılır), ama helva yapamıyoruz...

Ü.T. — "Haberler"den sonraki programlara gelince...

T.Y. — Yooo, "Haberler"i geçmeyelim. Ondan da söz edelim.

Ü.T. — Yani sen "Haberler"i de mi izliyorsun?

T.Y. — Demin haksızlık ettim galiba. Yerli komedi dizileri yok dedim... Aslında çok güzel yerli bir komedi dizimiz var. Her akşam yayımlanıyor: "Haberler"... Aman, Ülkü amca, yanlış anlama, politikadan söz etmiyorum. Benim politikayla ilgim yok tabii, Demirel amcadan, Ecevit amcadan bir şey anlamam ben... O büyüklerin işi... Ben "Haberler"in sunuluşundan söz ediyorum... Bir de her akşam aynı şeylerin tekrarlanmasından... Büyükler için "Uykudan Önce" programı gibi bir şey...

Ü.T — Gelelim "Uykudan Önce"ye...

T.Y. — Bu konudaki düşüncemi daha önce de söylemiştim. Başlarda "Uykudan Önce"yi pek seviyordum. Gide gide tatsızlaştı galiba... Ergun Uçucu amca, yazdıklarını okumaya başladı. Okumak başka, anlatmak başka... Masal okunur mu hiç! Anlatılırsa bir tadı olur... Şimdi Günseli Akol abla var. Belki programı yeniden renklendirir... Yoksa bu gidişle, adı "Uykudan Önce" değil de "Uyku Sırasında" olacak... İzlerken uyuklamaya başlıyoruz... Ama kimbilir, belki de amaçları budur... Sahi, haksızlık etmeyeyim... Programdaki çizgi-filmleri seviyorum..

Ü.T. — "Minik Konser"e, "Minik Bale"ye ne dersin?

T.Y. — Çok güzel derim... Keşke o kadar minik olmasa.

Ü.T. — Sahi, bu programları seviyor musun, Tele Yunus?

T.Y. — Tabii seviyorum. Niye şaşırdın?

Ü.T. — Çok kişi sevmiyor da...

T.Y. — Şimdi boyumdan büyük bir lâf edeyim mi, Ülkü amca... Televizyonun bir görevi de, belki asıl görevi, izleyenleri eğitmektir... Ben bu programları küçük birer "sanat eğitimi" olarak görüyorum... Başlangıçta ben de pek sevmiyordum. Ama kendimi zorladım. Şimdi pek hoşuma gidiyor. Arkadaşlarıma da öğütlerim: Bu tür sanat programlarını izlesinler. Belki başlarda sıkılacaklar ama sonradan çok şey kazandıklarını görecekler.

GERÇİ süremiz dolmadı ama sayfamız doldu... Konuşmamız burada bitmiyor..Televizyoncu deyimiyle "dilerseniz" gelecek hafta sürdürelim...

DENİZLERDEKİ HAYALETLER

Gemiciler arasında hayalet yolcular taşıyan gemilerin varlığına inanılır, bu gemilerin başlarına bir kaza getireceği hep konuşulur durur....

DENİZLERDEKİ ulaşımın yelkenli gemilerle yapıldığı zamanlarda gemiciler haftalarca karalardan uzak kalırlardı. Gemiciler uçsuz bucaksız denizde tek başlarına büyük fırtınalara, dev dalgalara göğüs gererler, birden karşılarına çıkan adacıklara ve mercan kayalıklarına çarpma tehlikesiyle karşı karşıya yaşarlardı. Kimi zaman gemiler ortadan kaybolur ve bir daha hiç bir zaman bulunamazlardı. Bu yüzden gemicilerin boş inançlarına ve denizcilerin dillerinde dolaşan hayalet öykülerine hiç şaşmamak gerek.

Bu öykülerin başlıca konuları dalgalar arasında görülen hayalet gemiler ve hayalet yolcular taşıyan gemilerdir. Böyle "hayalet taşıyan" gemilerin uğursuz olduğuna inanılır ve bir gün başına mutlaka bir kaza geleceği gözüyle bakılırdı. Hâlâ gemiciler arasında bu tür öyküler anlatılır durur.

Pekçok hayalet öyküsü savaş zamanında geçen garip olaylarla ilişkilidir. Bunların en ilginçlerinden birisi de hayaletli diye bilinen UB–65 Alman denizaltısıdır.

UB–65 I. Dünya Savaşı sırasında, 1916 yılında yapılmıştı. Denizaltının yapımı sırasında bir dizi kaza oldu. Bu kazalarda beş kişi öldü, birçoğu da yaralandı. Denizaltının mürettebatı bu olaylar karşısında korkup deniz altına binmek istemedi. Ama denizaltıya çok gereksinim vardı. Bu yüzden gemi her şeye karşın denize indirildi.

Geminin ilk kez suya dalışının hazırlıkları yapılırken, tayfalardan biri denize düştü. Kaptan hiç bir şey olmamış gibi denize daldı. Ancak su yüzüne çıkmak isteyince UB–65 bir türlü yükselmedi. Deniz suyu gemiye dolmaya başladı. Su sonunda bataryalara ulaştı ve zehirli dumanlar çıkmaya başladı. Umutsuzluğa düşen kaptan sonunda gemisini yukarıya çıkarmayı başardı. Biraz daha gecikselerdi hepsi havasızlıktan boğulacaktı.

Limana dönen UB–65 gerekli malzemeyi yüklerken bir torpido patladı ve altı tayfa öldü. Ölenlerin arasında bir yüzbaşı da vardı. Bir süre sonra bir subayla bir başka denizci ölen yüzbaşının hayaletinin güvertede olduğunu söylediler. Birkaç hafta sonra denizaltı İngiltere kıyılarını bombalarken yüzbaşı bir kez daha geminin ön tarafında göründü. Denizaltı üssüne dönerken

yüzbaşının yine görüldüğü söylendi. Bu olaylardan çok kısa bir süre sonra düşman uçaklarının limanı bombalaması sırasında denizaltının kaptanı öldü.

Cin mi hayalet mi her neyse onu kovması için bir papaz getirildi. Bir kaç ay denizaltı kazasız belasız görev yaptı. Ama bir süre sonra torpido görevlisi delirdi ve kendisini öldürdü. Arkasından bir subay denize atlayarak intihar etti. Bu arada denizaltı bir çarpışmada yara aldı. Ama UB–65 güçbela üssüne dönmeyi başardı. Talihsiz gemi bu kez de kurtulmuştu.

Savaşın son zamanlarında bir Amerikan gemisi garip bir görüntüye tanık oldu. Gemideki tayfalar denizaltının ansızın üssünden ayrılıp dalışa geçtiğini, bu sırada güvertede müthiş bir patlama sesi duyduklarını söylediler. Denizaltı tam denize dalarken yüzbaşının hayaleti son kez görünmüştü.

Kaptan Kidd'in Hayaleti

1701 yılında ünlü korsan Kaptan Kidd ele geçirilmiş ve ölüme mahkum edilmişti. Kaptan Kidd asılarak idam edildi ve cesedi bütün öteki korsanların gözünü korkutmak için limandaki bir darağacında asılı bırakıldı. Öteki korsan reisleri gibi Kaptan Kidd de hazinesini bir yere gömmüştü. Hazinenin gömülmesine yardım eden adamlarını öldürtmüş ve onların hayaletlerini gözcülük yapsınlar diye orada bırakmıştı.

Dünyanın en şanssız gemisi

1854 yılında yapılan Büyük Doğu adlı yolcu gemisi benzerleri arasında en büyüğüydü. Daha geminin yapımı sırasında uğursuz olduğuna ilişkin söylentiler dolaşmaya başladı. Gemi yapılırken çok sayıda işçi ölmüş ve bir usta teknenin içinde çalışırken ortadan kaybolmuştu. Geminin denize indirilişi de talihsizliklerle doluydu. Gemi kızağa konmuş, ancak denize indirilişi aylar almıştı.

Gemi denize indirilip makinalar çalışmaya başladıktan birkaç saat sonra bacalardan birisi tutuşmuş ve altı tayfa ölmüştü. İlk yolculukta yolcular aşağıdan çekiç sesleri duyduklarından yakınmaya başladılar. Derken büyük bir fırtına patlamış ve geminin yan çarkı kırılmıştı. Paniğe kapılan tayfalar kaptanın buyruklarını dinlemez olmuşlardı. Bu olaylardan sonra Büyük Doğu gemisi yine hizmet gördü, ama artık yolcu gemisi olarak değil. Telgraf kablolarının döşenmesi işini yapacaktı. 1885 yılında büyük gemi yedeğe alınarak bir şamandıraya bağlandı. Tayfalar geminin altına girdiklerinde 30 yıl önce kaybolan ustanın kemikleriyle karşılaştılar. Yoksa yolcuların yakınıp durdukları o çekiç seslerini bu ustanın hayaleti mi çıkarıyordu?

Büyük Doğu içiçe geçmiş iki tekne gibiydi. Bu iki teknenin arasında bir metre boşluk vardı. Kaybolan işçinin kemikleri işte bu boşlukta bulunmuştu.

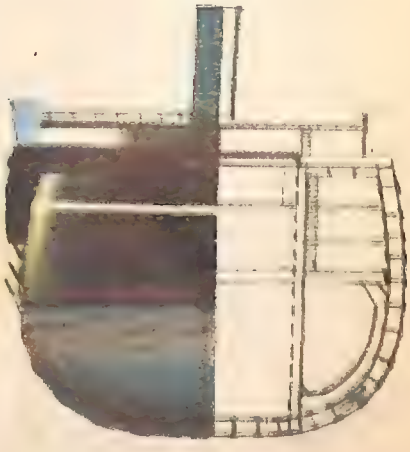

İşçinin kemikleri (sağ alt köşede)

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

TEBEŞİR

TEBEŞİR kalmamış. Biriniz gidip tebeşir getirsin, dedi öğretmen.

Herkes parmağını kaldırdı, "Ben gideyim, ben gideyim" diye bağırdı. Hiç bir şey duymamış olan Dalgacı dışında. Genellikle, sınıfın birincisi ve öğretmenin kuzusu olan Çarpım gider tebeşir getirmeye, ama bugün Çarpım gripten yattığı için okula gelmemişti, bu yüzden hepimiz, "Ben gideyim öğretmenim, ben gideyim" diye bağırdık.

— Susun, dedi öğretmen. Hımmm... Gümüş, sen git, ama çabuk dön tamam mı? Koridorlarda sürtme...

Gümüş ağzı kulaklarında gitti.Tebeşirlerle döndüğünde de gülümsüyordu.

— Teşekkür ederim Gümüş, dedi öğretmen. Şimdi yerine geç. Dalgacı tahtaya. Dalgacı, sana söylüyorum!

Zil çalınca hepimiz koşarak dışarı çıktık. Dalgacı sınıfta kaldı. Derse kalktığı her seferki gibi, bu kez de öğretmenin kendisine söyleyecekleri vardı.

Gümüş merdivende bize:

— Çıkışta benimle gelin. Size müthiş bir şey göstereceğim, dedi.

Okul çıkışı, Gümüş'e bize ne göstereceğini sorduk, Gümüş sağa sola baktı, "Burada gösteremem. Benimle gelin" dedi. Böyle esrarengiz havalar takınmaya bayılır, sinir olurum. Peşine takıldık, sokağın köşesini döndük, karşıya geçtik, biraz yürüdük sonra yine karşıya geçtik, sonra Gümüş durdu, biz de onun çevresini sardık. Gümüş yine sağa sola baktı, elini cebine soktu ve:

— Bakın, dedi.

Elinde ne olduğunu dünyada bulamazsınız. Bir tebeşir!

— Karagöz bana beş tane tebeşir parçası verdi, diye açıkladı Gümüş gururla. Ben öğretmene yalnızca dört parça verdim.

— Ne yüzsüz adammışsın, dedi Sırım.

— Ya, dedi Tınğır. Karagöz'le öğretmen bunu bilseler, hemen okuldan kovulursun.

Doğru, okulun malıyla böyle dalga geçilmez. Geçen hafta bir büyük öğrenci, başka bir büyüğün başına elindeki haritayla vurdu, harita yırtıldı, iki öğrenciyi bir haftalığına okuldan uzaklaştırdılar.

— Korkaklar gitsin, dedi Gümüş. Geriye kalanlar, tebeşirle çok eğleneceğiz.

Tabii hapimiz kaldık çünkü bizim takımda kimse korkak değildir, hem sonra bir tebeşirimiz vardı, tebeşir parçasıyla da bir sürü şeyler yapabilir, çok eğlenebilirsiniz. Anneannem bir kez bana, okuldakinden biraz daha ufak bir kara tahtayla bir kutu tebeşir yollamıştı, ama annem tebeşirlere el koymuştu çünkü kara tahta dışında her yeri batırdığımı söylüyordu. Yazık olmuştu, çünkü tebeşirler rengarenkti, mavi tebeşirler, kırmızılar, sarılar vardı, ben de çocuklara, "renkli tebeşirimiz olsaydı daha kıyak olurdu" dedim.

— Aferin! diye bağırdı Gümüş. Ben bütün tehlikeleri göze alıyorum sonra da Pıtırcık bey tebeşirimin rengini beğenmesin! Madem o kadar kurnazsın, git Karagöz'den renkli tebeşir iste bakalım. Hadi gitsene! Ne bekliyorsun? Gevezelik edip duruyorsun ama eminim tebeşiri vermemeye dünyada cesaret edemezdin! Ben seni bilmez miyim?

— Yaaa, dedi Sırım.

O zaman ben çantamı yere attım, Sırım'ın yakasına yapıştım ve:

— Söylediklerini geri al! diye bağırdım.

Ama Sırım hiç bir şeyi geri almak istemedi; dövüşmeye başladık, sonra kalın sesli biri yukardan bağırdı:

— Küçük serseriler, gidin başka yerde oynayın, yoksa polis çağırırım! diye oradan koşarak uzaklaştık, köşeyi döndük, karşıya geçtik, iki kez, sonra durduk.

— Soytarılıklarınızdan vazgeçtiğiniz zaman, belki tebeşirimle biraz eğlenebiliriz, dedi Gümüş.

— Pıtırcık kalırsa ben giderim! diye bağırdı Sırım. Tebeşirin de umurumda değil.

Sırım gitti, bir daha kendisiyle hiç konuşmayacağım.

— Peki, dedi Toraman. Tebeşirle ne yapacağız?

— Duvarlara bir şeyler yazalım, matrak olur, dedi Tınğır.

— Evet dedi Dırdır. "Öc alanlar takımı" diye yazabiliriz. Böylece düşmanlar buradan geçtiğimizi anlarlar.

— Hıh çok iyi, dedi Gümüş. Sonra da beni okuldan kovsunlar değil mi? Çok iyi! Aferin size!

— Ödlek değilsen, duvara yaz, dedi Dırdır.

— Ya sonra hepimizi kovarlarsa? dedi Toraman.

— Ben gidiyorum çocuklar, dedi Tınğır. Yoksa eve geç kalacağım, başım belaya girecek.

Tınğır koşa koşa eve gitti. İlk kez eve gitmek için bu kadar acele ediyordu.

— En kıyağı, afişlerin üstüne resimler çizmek, dedi Toraman. Adamlara gözlükler, bıyıklar, sakal ve pipo takarız.

Bu fikir hepimizin hoşuna gitti ama sokakta afiş

yoktu. Yürümeye başladık ama hep böyledir, afiş aradınız mı bir türlü bulamazsınız.

— Yahu çok iyi anımsıyorum, mahallede bir afiş vardı. Hani kremalı bir pasta yiyen çocuğun afişi.....

— Evet dedi Lüplüp. O afişi biliyorum. Annemin bir dergisinden onu kesmiştim üstelik.

Sonra Lüplüp evde kendisini kahvaltıya beklediklerini söyledi ve koşarak gitti.

Geç olmuştu, artık afiş aramamaya, tebeşirle eğlenmeye devam etmeye karar verdik.

— Biliyor musunuz, seksek oynayabiliriz, dedi Dırdır. Hemen çizmeye başlayalım...

— Çıldırdın mı sen? Seksek kız oyunudur, dedi Toraman.

— Hayır efendim, hayır işte! seksek kız oyunu değildir, dedi Dırdır kıpkırmızı kesilerek.

O zaman Toraman yüzünü buruşturup incecik bir sesle şarkı söylemeye koyuldu:

— Hanfendi seksek oynamak istiyormuş! Dırdır hanım seksek oynamak istiyormuş!

— Gel, boş arsada dövüşelim! diye bağırdı Dırdır. Hadi bakalım, erkeksen gel:

Toraman'la Dırdır birlikte gittiler ama sokağın ucunda ayrıldılar. Çünkü biz böyle tebeşirle oynarken hiç farkına varmamıştık ama bayağı geç olmuştu.

Gümüşle ben kaldık. Gümüş tebeşiri sigara gibi ağzına soktu, sonra onu bıyık gibi üst dudağıyla burnu arasında tuttu.

— Bir parçasını bana versene, dedim.
Ama Gümüş aldırış etmedi, ben tebeşiri almaya çalıştım, tebeşir yere düştü, ikiye bölündü. Gümüş çok öfkelenmişti.

— Al işte. Ben senin tebeşir parçana bak ne yaparım dedi Gümüş.

Topuğuyla tebeşirin bir yarısını ezdi.

— Öyle mi! diye bağırdım. Ben de senin parçana bak ne yaparım. Krış! Ben de topuğumla onun tebeşir parçasını ezdim. Artık elimizde tebeşir kalmadığı için evlerimize döndük.

İncecikten bir kar yağar

MÜJDAT GEZEN

çocukluğum geçiyor sokaklardan çocuğum
duyuyorum sesini
atların boynundaki çıngıraklardan
çocukluğum geçiyor
simitçinin tablasında
ve ta uzaklarda kalan
umutsuz anılardan....

12 eylül 1979 İzmir.

incecikten bir kar yağmaz
tozmaz elif elif diye
ve ben
yine de seni düşünürüm
Elifim
mevsim kıştır
az biraz da üşürüm
düşünürüm seni
Elif
Elif diye.....

İZMİR'de AKŞAM...

bakır bir tepsi gibi güneş
İzmir'in camlarında
seni düşünüyorum kızım
Elifim,
gurbet akşamlarında...

eskimez benim dostluğum
sararmaz Elifim,
daldaki yaprak gibi.
benim dostluğum
elle de tutulur,
su gibi ekmek gibi
toprak gibi.

12 eylül 1979 İzmir.

test

TÜRKÇE

ZAMİRLER (ADILLAR), EŞ VE ZIT ANLAMLI SÖZCÜKLER

1. Bu sözcüklerin hangisi "yeğ" sözcüğünün eş anlamlısıdır?
   a) Üstün
   b) Dağınık
   c) Baskı
   d) Öncü

2. Taştan ya da tahtadan oyulmuş büyük havanın adı nedir?
   a) Meleke
   b) Tandır
   c) Dibek
   d) Yayık

3. Bunların hangisi yanlış yazılmıştır?
   a) Siyasî
   b) Sarımsak
   c) Kibrit
   d) Rüzgâr

4. Bu kısaltmalarda verilen eklerin hangisinde yazım hatası vardır?
   a) O.D.T.Ü.'nin
   b) D.P.T.'nın
   c) T.D.K.'nın
   d) T.B.M.M.'nin

5. Bu tümcelerin hangisinin sonuna üç nokta (. . .) konur?
   a) Onu bir görsem
   b) Baba! diye seslendi
   c) Ayşe'ye gidecek misin
   d) Ali dedi ki

"Bir kimse ile samimi olmak, yani içimizi açmak, onun da bize içini açmasını beklemek demektir. Ya ben sizin içinizdekileri öğrenmek, size de içimdekileri söylemek istemiyorsam? Jzak durun biraz benden..."

Nurullah Ataç
(Senli Benli'den)

6. Bu parçanın birinci tümcesinde kaç tane kişi zamiri vardır?
   a) 3
   b) 4
   c) 5
   d) 6

7. "Ona" sözcüğü için bunların hangisi doğrudur?
   a) III. Tekil kişi - i durumu
   b) III. Çoğul kişi - i durumu
   c) III. Tekil kişi - e durumu
   d) III. Çoğul kişi - e durumu

8. "Biz..... kalemini almadık" tümcesindeki noktalı yerleri bunların hangisi en iyi tamamlar?
   a) Sizin
   b) Senin
   c) Ona
   d) Onların

9. İkinci tümcedeki kişi zamirleri ile kaçıncı kişiler belirtilmiş?
   a) Sen
   b) Onlar
   c) Siz
   d) Biz

10. Parçaya göre bir dostumuzla üzüntü ve sıkıntılarımızı paylaşmak ve dostluğumuzu sürdürmek için ne yapmak gerekiyor?
    a) Dostumuzla güzel şeyleri paylaşmalıyız
    b) Dostumuzun da üzüntülerine ve dertlerine ortak olmalıyız
    c) Kişiler verdikleri kadar istemelidir
    d) Dostumuzu dinlemeli fakat biz fazla açılmamalıyız

11. Parçadaki iki uzun tümce arasındaki anlam bakımından ne gibi ayrılıklar vardır?
    a) 1. tümce yapılması gerekeni 2. tümce yazarın duygusunu açıklıyor
    b) 1. tümce dostluğu övüyor, 2. tümce nasıl olduğunu açıklıyor
    c) İki tümce de yazarın olumlu görüşlerini açıklıyor
    d) Parçada dostluğun önemi açıklanıyor

12. 2. tümcenin başında bulunan "Ya"

ARMAĞANLI SORULAR

Sevgili okurlar, 7. sayımızın doğru yanıtları şöyleydi: 1. Erciyes ve Hasan Dağı 2. Klorofil 3. Aziz Nesin.

Doğru yanıtlayan okurlarımız arasında çekilen kurada adları aşağıda yazılı olan 10 okurumuz birer kitap armağan kazandılar. Kitaplar adreslerine gönderildi. İlginize teşekkür ederiz. 1) Muammer Canbaz, 2) Selen Kınoğlu, 3) Reyhan Cavuş, 4) Özgür Ateşoğlu, 5) Ömer Ölçer, 6) Tuna Koçak, 7) Erdal Yılmaz, 8) Hale Ülgen, 9) Reşit Köksal, 10) Sevil Akyürek.

1. Aşağıda 10 yazar ve ozanımızın adını görüyorsunuz. Karşılarında da 10 yapıtın adı var. Şimdi siz hangi yapıt hangi yazar ya da ozanımızındır bulup, yazarın adının yanındaki numarayla yapıtının adının yanındaki harfi birlikte yazıp bize göndereceksiniz.

1. Ahmet Haşim	a. Yaban
2. Falih Rıfkı Atay	b. Çankaya
3. Reşat Nuri Güntekin	c. Fahim Bey ve Biz
4. Halide Edip Adıvar	d. Suda Halkalar
5. Abdülhak Şinasi Hisar	e. Handan
6. Yakup Kadri Karaosmanoğlu	f. Göl Saatleri
7. Faruk Nafiz Çamlıbel	g. Sıvaslı Karınca
8. Fazıl Hüsnü Dağlarca	h. Gulyabani
9. Refik Halit Karay	j. Yaprak Dökümü
10. Hüseyin Rahmi Gürpınar	k. Çete

sözcüğü yerine yanıt sözcüklerin hangisi gelirse tümcenin anlamı bozulmaz?
a) Ne
b) Nasıl
c) Fakat
d) Herhalde

13. "O geldi" tümcesinin tam olarak eş anlamlısı yanıtların hangisidir?
a) Kendi geldi
b) Kendisini getirdi
c) Kendileri geldi
d) Kendisine geldi

14. "Ben" Kişi zamiri yerine bunların hangisini kullanabiliriz?
a) Kendi
b) Kendisi
c) Kendimiz
d) Kendim

15. "Şuna" sözcüğü için bunların hangisi doğrudur?
a) 111. çoğul kişi - e durumu
b) 111. tekil kişi e - durumu
c) 111. çoğul kişi - i durumu
d) 111. tekil kişi - i durumu

16. "Şu geldi" tümcesinin tam olarak eş anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?
a) Kendi
b) Kendisi
c) Kendimiz
d) Kendim

17. Dilimizde pek çok sözcük vardır. Ama bunların pek çoğu yanlış yazılarak, anlamlarını yitirirler. Acaba aşağıdakilerden hangisi yanlış yazılmıştır?
a) Kıpkırmızı
b) Şöyle böyle
c) Peşi sıra
d) Apaçık

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

FEN VE TABİAT

1) a, 2) b, 3) d, 4) b, 5) c, 6) a, 7) c, 8) a, 9) a, 10) b, 11) a, 12) d, 13) a, 14) c, 15) a.

GENEL KÜLTÜR
1) b, 2) a, 3) c, 4) a, 5) d, 6) d, 7) b, 8) a, 9) d, 10) c.

GENEL KÜLTÜR

1. 1896 yılında amatörler için Olimpiyatları kuran adamın adı nedir?
a) Rivelino
b) Coubertin
c) Rosorio
d) Herberger

2. Yukarda paratonerin bulucusunun resmini görüyorsunuz. Amerikalı olan bu ünlü bilim adamının adı nedir?
a) Frechette
b) Banville
c) Franklin
d) Stevenson

3. Bu bitki topluluklarının hangisi orman grubuna girer?
a) Maki
b) Step
c) Tayga
d) Tundra

4. Adapazarı, Eskişehir ve Antalya'da güneş aynı anda doğar ve batar. Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?
a) Bu kentler birbirine yakındır
b) Kuzeyden Güneye doğru yer aldıkları için aynı meridyen üzerinde bulundukları için
d) Dünya batıdan doğuya döndüğü için.

5. İran'da petrol tesislerinin bulunduğu yer neresidir?
a) Tebriz
b) İsfahan
c) Hazer Denizi
d) Abadan

6. Aya ilk kez hangi tarihte ayak basıldı?
a) 1968
b) 1969
c) 1970
d) 1971

7. Yurt dışında çalışan Türk işçilerinin sorunlarıyla hangi bakanlık uğraşır?
a) İçişleri Bakanlığı
b) Dışişleri Bakanlığı
c) Turizm Bakanlığı
d) Çalışma Bakanlığı

8. Bir kova dolu olduğu zaman 18 kilogram geliyor. Yarı yarıya dolu olduğu zaman 10 kg. gelen bu kovanın kendisinin ağırlığı kaç kg. dır?
a) 2
b) 8
c) 5
d) Hiçbiri

9. Kurt Waldheim'ın görevi aşağıdakilerden hangisidir?
a) NATO Genel Sekreteri
b) Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri
c) ABD Başkan Yardımcısı
d) Dünya Bankası Başkanı

10. Yukardaki resim nedir?
a) Ay tozunda bulunan cam zerrecikleri
b) Dudak boyasındaki yağ birikimleri
c) Bronz alaşımındaki toz tanecikleri
d) Nezle mikrobu

İP OYUNLARI

devrim alpöge

BİR İP - İKİ EL

Sevgili arkadaşlar,

Bu köşede "İp Oyunları" diye bir diziye başlıyorum. Bunu arkadaşlarınıza gösterebileceğiniz bazı ip oyunlarını tanıtmak amacıyla hazırlıyorum.

İp oyunları nedir? Bir ip parçasını bağlayıp halka haline getirdikten sonra parmaklarımızla oynarız. İp oyunları demek, bu ip parçasıyla çeşitli evrelerden oluşan biçimler yaratmak demektir. İnsanın kendi el becerisini ip üstünde göstermesi demektir. Eski insanlar top oyunlarını yaratmadan önce de ip oyunlarını biliyorlardı.

Bu yazı dizisinde ben size, bir düzinenin üstünde oyun tanıtacağım. Bunları arkadaşlarınıza gösterebilirsiniz, büyüklerinizle oynayabilirsiniz. Bazı oyunlarda iki kişinin, yani dört elin olması gerekiyor. Oyunları oynayabilmek için parmaklara çok dikkat etmek zorundayız. Hangi parmağın ipi nasıl alacağı çok önemli. Çizeceğimiz resimlere dikkatle bakın. İp alttan mı geçiyor, üstten mi geçiyor, iyi gözleyin.

Bu oyunları yapabilmek için Çocuk Dergisi'nin bundan sonraki sayılarını saklayın. Çünkü yazılar hep ilişkili olacak; eski yazıları yeniden okumak zorunda kalacaksınız.

Bu oyunları denedikten sonra, belki siz de yeni oyunlar yaratacaksınız. Şimdiden başarılar dilerim.

KOLAYLIKLAR

● 2 metre boyunda temiz, düğümsüz bir sicim alıp iki ucunu küçük bir düğümle birleştirin. Oyunlarda bunu kullanacaksınız.

● Kolaylık olsun diye parmaklara kısa ad taktım. Listesi aşağıda:

SOLBAŞ — sol baş parmak
SOLİŞ — sol işaret parmağı
SOLOR — sol orta parmak
SOLYÜ — sol yüzük parmağı
SOLKÜ — sol küçük parmak
SAĞBAŞ — sağ baş parmak
SAGİŞ — sağ işaret parmağı
SAĞOR — sağ orta parmak
SAĞYÜ — sağ yüzük parmağı
SAĞKÜ — sağ küçük parmak

● Resimlerde iplerin birbirini kestiği noktaya dikkat! Burada bir çizgi kesiksiz devam ediyorsa bu ip üstten gidiyor demektir; kesik duran çizgi ise alttan geçen ipi gösterir.

BAŞLANGIÇ DÜZENLERİ

Oyunlar başlarken bazı ip durumları var ki, bunlar sık sık tekrarlanıyor. Ancak bazan değişik düzenler de olabiliyor.

En çok kullanılan iki başlangıç düzeni var. Bunları Dörtgen Düzen ve Altıgen Düzen diye adlandırıyoruz. Aşağıdaki ve yandaki resimler bu düzenleri tanıtıyor. Resimleri incelerken kendi ellerinize yukarıdan bakıyormuş gibi düşünün. Sağdaki el sağ elinizi, soldaki de sol elinizi gösterecek.

Dörtgen düzen

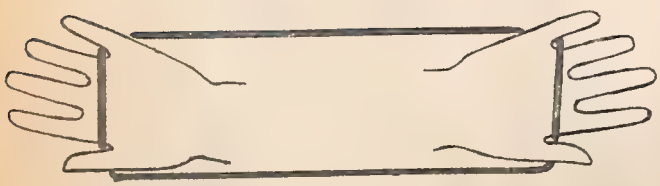

İpi resimde gördüğünüz gibi iki elinizin baş ve küçük parmaklarının (yani SAĞBAŞ, SAĞKÜ, SOLKÜ, SOLBAŞ'ın) arkasından geçirin. İp bu durumda diğer parmakların önünden geçer. İpin baş parmakla küçük parmak arasında kalan ve avuca değen kısmına "avuç ipi" diyoruz. Bu deyimi ileride kullanacağız. Şimdi ipi iyice gerin. İşte size Dörtgen Düzen!

Altıgen düzen

Bu düzene Dörtgen Düzen ile başlayın. Sonra SAĞİŞ'i sol ele götürerek avuç ipini alın ve elinizi geri çekin, şimdi aşağıda görülen duruma geldiniz.

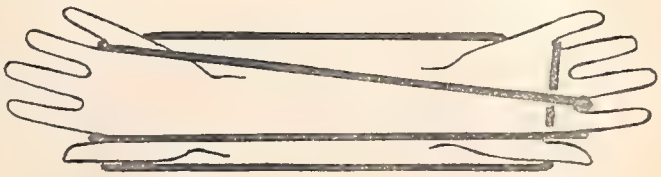

Bundan sonraki aşamada SOLİŞ'i sağ elinize götürün; tam SAĞİŞ'in altından avuç ipini alın. Başka yerden almayın; yoksa işler karışır. Böylece aşağıdaki duruma gelmiş

Altıgen Düzen de bu. Bundan sonraki sayılarda bu düzenleri sık sık kullanacağız.

size bir mektup var

Özgür Kardeş,

Gönderdiğin her iki mektubu da aldım. İstanbul Boğaz Köprüsünü gösteren kartı da. Ne var ki çok, ama çok kötü bir şey oldu. Üzüntümden, sıkıntımdan yazamadım sana. Anlatırsam bana hak vereceksin. Dahası sen de üzüleceksin. Bak ne oldu? Anlatayım. Anlatayım ya, söze nereden başlayacağımı bilemiyorum. Mektubun gelmişti. Arkadaşlarla birlikte okuduk. Selim Şahin gönderdiğin köprülü karta baktı baktı durdu. "Abbovv! İnsan yapısı mı bu? Bu ne büyük şey" diye şaştı kaldı. Bir o mu? Hepimiz de öyle. Kartı öğretmenimize gösterdik. O da bu köprü üzerine birçok şey anlattı bize. Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlıyormuş. Arabalar üzerinden vızır vızır gidip geliyormuş. Daha birçok şey söyledi.

Neyse anlatmak istediğim bunlar değil. Aklımı toplayamıyorum ki... Söylemeye dilim varmıyor ama, söyleyecem: Selim Şahin boğuldu. Bizim deli çaya düştü boğuldu. Nasıl ağladım nasıl, anlatamam. Bu satırları da ağlayarak yazıyorum.

Mektubun gelişinin tam ertesi günüydü. Selim Şahin dersten sonra köye dönüyor. Her zamanki gibi. Yalnız o gün arkadaşları gelmemişti. Bir Selim Şahin gelmişti. Dersten sonra bir yağmur başladıki anlatılır gibi değil. Görüyorsun ya Özgür kardeş, bir türlü anlatamıyorum. Yağmura tutulunca Selim Şahin bir zaman koşmuş her halde. Çünkü onların köy deli çayın ötesindedir. Deli çaydan sana hiç söz etmedim. Bildiğimiz çaylardan. Ona deli adını bizim köylüler takmış. Bahar gelip de karlar erimeğe başladı mı bu çay dellenir gibi olur. Suyu bolarır, bulanır. Öyle kabarır ki kıyısındaki çınarların boyuna çıktığı bile olur. Kaç can almıştır bu deli çay? Allah bilir. Daha geçen yıl üç kişiyi boğdu. Diyeceğim deli çayın suları bulanmaya, kabarmaya başladı mı herkes ürker, korkar ondan.

Bahar geçip yağmurlar dindi mi, karlar eriyip tükendi mi bu deli çayın sesi soluğu kesilir. Suları azalır. Küçük bir dere olur çıkar. İşte böyle bir çaydır bu. Üzerinde köprü möprü yoktur. Onun için atla, eşekle geçecekler ta dağ yolunu dolaşır öyle giderler Selim Şahingilin köye; bizim köye gelecekler de öyle yaparlar. Ama yaya olanlar dağ yolunu dolaşmazlar. Deli çayın üzerindeki şeytan köprüsünden geçerler. Şeytan köprü dediğim de çayın kıyısındaki iki çınarın dalları birbirine girmiş. Kimbilir kim, bu dalları birbirine bağlamış bir köprü durumuna getirmiş.

Belli ki o gün de Selim Şahin bu köprüden geçmek istemiş. Deli çay bizim köye yarım saat çeker. Oraya kadar koşmuş olmalı. Nasıl olduğunu kestiremiyorum. Ancak ya yağmurdan, ya da ayağını bastığı dallardan biri kırılmış olmalı ki Selim Şahin şeytan köprüsünden düşmüş, deli çayın sularına kapılmış. Anası, yatsıya kadar beklemiş. Bakmış ki yağmur dindi ama, ne gelen var ne giden. Çok meraklanmış. Ağlamış. Ama komşuları "üzülme" demişler, "Çukurca'da kalmıştır. Yağmuru görünce bırakmamışlardır."

Sabaha değin Selim Şahin'in anasının gözüne uyku girmemiş. Sabahleyin erkenden dağ yoluna dolaşarak bizim köye geldi. Biz okulun bahçesindeydik. Daha ilk ders başlamamıştı. Bize "Selim burada mı, Selim geldi mi" diye sordu. Hepimiz şaşırdık. Bir şey diyemedik. Sustuğumuzu görünce ağlamaya döğünmeye başladı. "Selim'im, yetim yavrum" diyor, başka bir şey demiyordu.

Ayşe kadının, Selim Şahin'in anasının sesini duyanlar geldiler. Öğretmenimiz de geldi. Selim Şahin ne olmuştu? Onu en son ben görmüştüm. Yol ayrımına değin birlikte gitmiştik. "Yağmur yağacak, koşayım" dedi. Benden ayrıldı. Kitaplarını koyduğu bez çantası boynundaydı. İçime bir acı çöktü. Boğazıma bir şeyler düğümlenmişti. Konuşamıyordum.

Selim Şahin'i aramaya karar verdik. Okulca deli çaya doğru giden yola koyulduk. Anası da bizimle birlikteydi. Ağlıyor, "yavrum, Selim'im, yetimim" diye dövünüyordu. Yanındakiler onu susturamıyorlardı.

Şeytan köprüsüne vardık. Deli çay boz bulanık akıyordu. Görünürde hiç bir şey yoktu. Etrafa bakıyorduk. Acaba Selim Şahin'in buradan geçtiğini belirleyen bir şey var mıydı? Ayak izi araştıranlar, deli çayın kıyısında dolaşanlar, Seliim, Seliim.... diye bağıranlar vardı. Dedim ya görünürde hiçbir şey yoktu.

Kalabalıktan biri şeytan köprüsüne ayaklık eden çınara tırmandı, baktı. Üste bir iki dal kırılmış. Orada bir şeyler olmuş. Sonra başkaları da çıktı, baktı. Evet bir şeyler olmuştu. Besbelli Selim Şahin şeytan köprüsünü geçerken düşmüştü...

Suyun aktığı yöne doğru dağıldık. Arıyorduk. Birkaç kişi de karşı kıyıya geçmişti. Derken bizim Aloş'un bağırtısını duydum. "Lastiği burada, lastiği burada..." diye hem ağlıyor, hem bağırıyordu. Hepimiz o yana koştuk. Selim Şahin'in lastik ayakkabılarından biri bir ılgına takılmış duruyordu. Az sonra da ölüsünü buldular. Kitaplarını koyduğu bez çantası boynundaydı.

Sonra gömdüler Selim Şahin'i. Çok ağladım; çok üzüldüm. Bunun için sana yazamadım. O köprü kartına da hiç bakamıyorum artık. Bu seferlik bu kadar. Mektubunu beklerim sevgili kardeşim.

Yeter Sarıgül

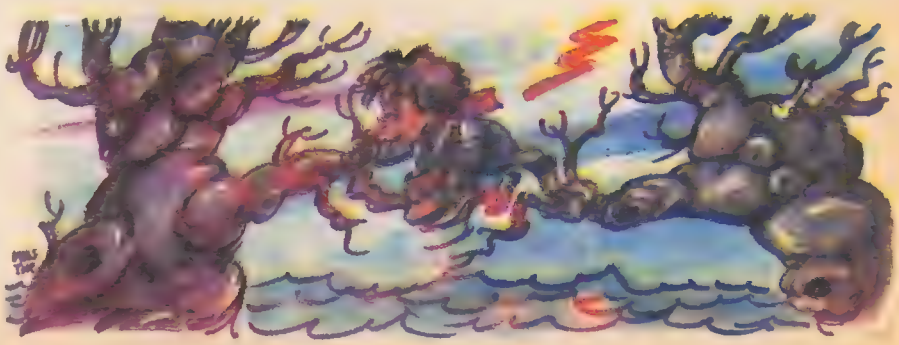

OLİMPİYATLAR

HALİT KIVANÇ anlatıyor

HİTLER'İN BÜYÜK HEDEFİ: BERLİN

Hitler, Kış Olimpiyatları'nı prova saymış, hedef olarak Berlin'de yapılacak Yaz Olimpiyatları'nı seçmişti. Bu gövde gösterisi görkemli olacaktı ki, bütün dünya parmak ısıracaktı. Olimpiyatlar için Berlin'de yapılan 100 binlik stadın sonu gerçekten büyük oldu. İşte her yanı Nazi'lerin gamalı haçlı bayraklarıyla süslü Berlin'de Olimpiyat meşalesi stada getiriliyor.

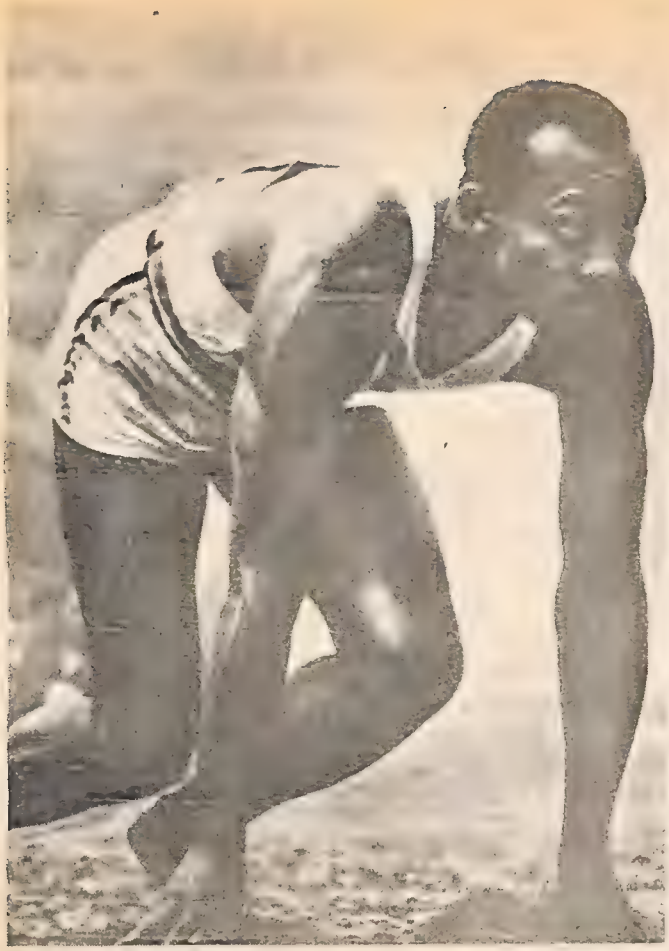

HİTLER'İ EZEN BÜYÜK SPORCU

49 Ülkeden dört bini aşkın sporcunun katıldığı Berlin Olimpiyatları'nda Nazilerin bir tek amacı vardır: "Üstün ırk olduklarını dünyaya kabul ettirmek.." Oyunlar gerçekten mükemmel bir organizasyonla başlar. Şimdi iş, Alman sporcularının üstünlüğünü göstermeye gelmiştir. Bu sırada pistte bir kara elmas görünür. Milyonlarca silahın yapamayacağını yapacak insandır bu.. Bir el işaretiyle herkesi titreten Hitler'i staddan kaçıracak devdir o.. Büyük Führerin hayali nedir: Alman atletleri çıkacak, hepsini geçecek... Hele şu zencileri... Fakat pistlerin siyah incisi hem kendi alnını, hem sporun alnını ak etmeye azimliydi. Yarışmalar birbirini kovaladıkça, Hitler iyice çılgına dönüyordu. 100 Metre koşuluyordu.. Şampiyon Jesse Owens'ti.. Yani bu kara dev. 200 metre mi? Altın madalya gene Owens'in.. Bayrak yarışı.. Owens koşuyor ve takımını birinci getiriyordu. Uzun atlamadaydı sıra.. Ve bunda da şampiyon Owens'ti.. Tam dört altın madalya.. Hitler, Alman gençliğinin zaferinden o kadar güvenliydi ki.. Şampiyonlara özel iltifat etmesine karar verilmişti. Madalya törenleri düzenlenecekti özel olarak. Fakat Nazi liderleri önünde, kendi halkı önünde bir zenci ezmiş, geçmişti Hitler'i.. Ezip geçmekle kalmamıştı.. İşte Hitler birden kalkıyor.. Ve staddan çıkıyordu.. Hayır hayır, çıkmıyordu da.. Kaçıyordu.. Kaçıyordu..

Hitler ezilmişti...

BİZİM DE ALTIN MADALYAMIZ VAR

1936 Berlin Olimpiyatları'nın Türk Sporu için önemi ise çok büyük oldu. İlk kez madalya kazandık. Hem de bir değil, iki madalya.. Biri altın, öteki bronz... Greko-Romen güreşlerde Yaşar Erkan adlı Türk sporcusu, 62 kiloda şampiyonluğu kazanıyor, bayrağımızı onur direğine çektiriyor, binlerce insana ulusal marşımızı dinletiyordu. Spor tarihimizin unutulmayacak başarısıydı bu.. Altın sayfaya altın harflerle yazılacak altın başarı.. Ve altın sporcumuz Yaşar Erkan'ın yanısıra, bir başka güreşçimiz, Mersinli Ahmet Kireççi de serbestte 79 kilonun üçüncülüğünü kazanıyor, o da ülkemize bir bronz madalya getiriyordu. Bunlar, Türk Sporunun Olimpiyatlardaki ilk madalyalarıydı. Berlin Olimpiyatlarında güreş dışında ise pek başarı gösterememiştik. Basketbol, bisiklet, binicilik, eskrim, yelken ve futbol dallarında sesimizi duyaramamıştık. Örneğin futbolde Norveç'e 4 — 0 gibi açık farkla yenilmiş ve daha ilk turda elenmiştik.

4 YIL SONRA BULUŞMAK ÜZERE AYRILIYORLARDI AMA...

1936 Berlin Olimpiyatları, görkemli ışık oyunlarıyla şahane bir şekilde kapanmıştı. Hitler memnundu. Çünkü mükemmel bir organizasyonu başarmıştı ulusu.. Madalya bilançosunda da tüm öteki ulusları geride bırakmışlardı. Futbolde birinciliği İtalya aldı. Spor yarışmalarını projektörlerin gündüz gibi aydınlattığı bir dekor içindeki kapanış töreni izledi. Dünya sporcuları "4 yıl sonra buluşmak üzere" ayrıldılar. Ne var ki 4 yıl değil, 8 yıl değil, tam 12 yıl sonra buluşabileceklerdi ancak.. Hitler'in çılgınlıklarına alet olan 2. Dünya Savaşı, taş üstünde taş bırakmayacak her ülkede milyonlarca insan öldecekti. Bu ağır darbe arasında spor da çizmeler altında eziliyor ve Olimpiyatlar aksıyordu. Programa göre 12. Olimpiyatlar 1940'da Tokyo'da veya Helsinki'de düzenlenecekti. 13. Olimpiyatlar da 1944'de yapılacaktı. Bu iki Olimpiyat yapılamadı. Fakat geleneklere göre, yapılmış gibi, numaraları atlandı. Böylece Dünya Savaşı'nın bitmesinden sonra organize edilen ilk oyunlar, 14. Olimpiyatlar oldu.

UZAY KENTLERİ

Uzay kentleriyle ilgili bilimsel araştırmalar tamamlanmak üzere. Şimdi herkes bu kentlerin ne zaman kurulacağını merak ediyor...

GELECEKTE yapılacak Olimpiyat oyunları, örneğin 2020 yılında, belki de Ay'dan ve Uzayda kurulu kentlerden gelen sporcuların da katılacağı bir uzay Olimpiyatı olacak. Belki de bu Olimpiyatlar Dünya, Ay ve uzay kentleri arasında bir uzay yarışına dönecek. İlk ağızda uzay kentleri insana biraz garip ve olanaksız gibi geliyor ama bakın Amerikalı profesör Gerard O'Neill 1974 yılında uzay kentleriyle ilgili bir proje hazırlamış bile. O zamandan bu yana uzayda insanların yaşayabileceği kentlerin kurulup kurulamayacağı herkesin merakını çekiyor. Bu alanda bilimsel araştırmalar yapılıyor.

Uzayda yaşamak yeni bir düşünce değildir. 1920'de Sovyet bilimadamı Konstantin Tsiolovski içinde çeşitli bitkilerin yetiştirildiği bir uzay gemisinin taslağını çizmişti. Bilimadamı geminin içindeki görevliler için gerekli oksijenin bu bitkilerden sağlanacağını öne sürmüştü.

Başarıya ulaşan ilk uzay istasyonu Skylab oldu. Bir yakıt tankından enerji sağlayan araçın içi bir evde bulunabilecek pek çok gerekli araçla donatılmıştı. 1973 ile 1974 yılları arasında Amerikalı üç ayrı ekip üçer ay süreyle Skylab'de bilimsel araştırmalar yaptı. Öte yandan Sovyetler de Salyut adını verdikleri uzay istasyonlarıyla çalışmalarını sürdürdüler. Salyut'taki bilimadamları uzay aracında çeşitli elektronik araçlar yaptılar. Araç yörüngedeyken ucuza elektronik araç yapımı mümkün olabiliyordu.

Büyük uzay istasyonlarının ve uzay kentlerinin yapılabilmesi için ucuz yapı malzemesine gereksinim vardır. Belki de Ay bu malzemeler için en elverişli kaynaktır. Ay insan eli tarafından işlenmemiş bir yüzeye sahiptir. Ay toprağı oksijen, kalsiyum, alüminyum gibi maddeler bakımından zengindir.

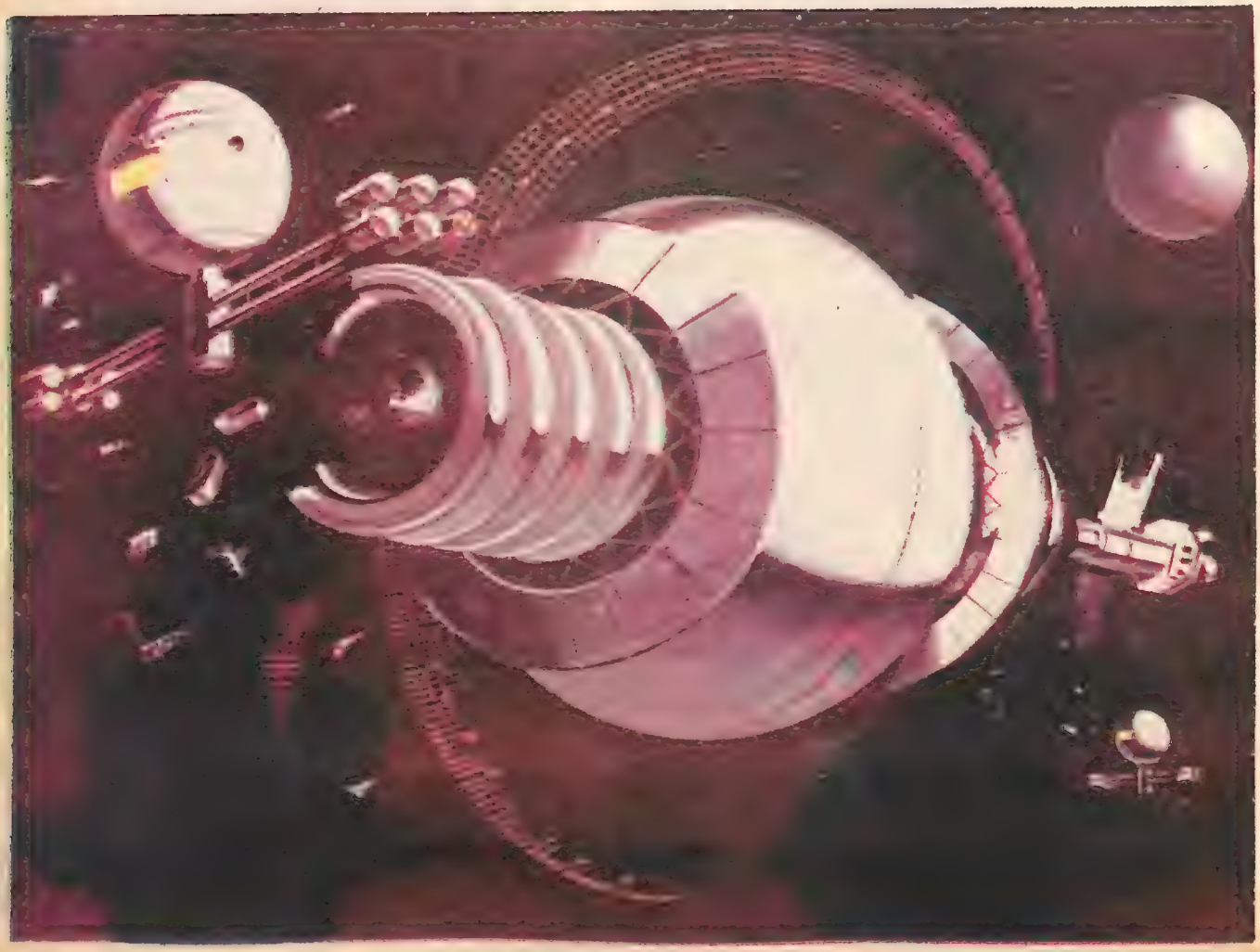

Belki de ilerde dev buldozerler Ay'ın elverişli toprağından yapı malzemesi olarak yararlanabilecekler. Aydan malzeme kaynağı olarak yararlanılmasının bir yararı da Dünya'nın altıda biri kadar bir yerçekimi gücüne sahip olması. Böylece malzemeleri uzaya taşımak çok kolaylaşacaktır.

Bilimadamlarının tasarladığı uzay kentleri arasında çok çeşitlileri var. Resimde bir uzay kenti yapım sırasında görülüyor. İki kilometre uzunluğundaki bir uzay kenti 10.000 kişi için konforlu bir barınak işlevini görebilir. Resmin iki yanında görülen küreler kentin yapımında kullanılan şantiyeler.

Basınçları ve havalandırmaları insanların yaşama koşulları düşünülerek düzenlenmiş. Bu şantiyelerde uzay kentinin montajı yapılıyor. Bir uzay kentinin yapımı belki de yıllarca sürecek. Ama kentin dışı yapıldıktan sonra içi havayla doldurulabilir, ve kentin iç bölümlerinin yapımına devam edilebilir.

İlk kurulacak uzay kentinin adına, örneğin Astropolis diyelim. Astropolis'te yaşamın olabilmesi için gerekli temel maddeler hava ve sudur. Bir başka temel koşul da yerçekimidir. Eğer gökadamları uzun süre sıfır yerçekiminde yaşarlarsa kasları sarkar, kemikleri gevrekleşir, kırılacak gibi olur. Özel idmanlarla bunlar önlenebilir. Ama biz Astropolis'i insanların sürekli yaşayabileceği bir kent olarak düşünüyoruz. Yapay bir yerçekimi oluşturulamaz ama, yerçekimi etkisi Astoropolis'in ekseni çevresinde dönmesiyle sağlanabilir. Astropolis'in yapısı nasıl mı? Uzay kentinin alt bölümü bir çeşit uzay fabrikası işlevini görüyor. Buradaki araçlar güneş enerjisini insanlar için gerekli elektriğe çeviriyorlar. Halkalardan oluşan bölüm ise uzay kentinin sebze ve meyva üretilen çiftliği... Ortadaki ana bölüm ise insanların yaşayacakları alanı oluşturuyor. Böyle bir kentte yaklaşık 10.000 kişi yaşayabilir. Resimde uzay kenti belki çok büyük geliyor, ama kentin çapı ancak 5000 metre boyunda. Yani uzay kentinin çevresini yürüyerek yirmi dakikada dolaşabilirsiniz.

Astropolis'in yerçekimsiz odaları belki de yeni bir uzay sporunu oluşturacak. Yerçekimsiz odalarda insanlar boşlukta uçarak yeni bir spor yapacaklar. Astropolis'in ekseninden biraz uzaklıkta kurulan bir yüzme havuzunu düşünün. Çok düşük bir yerçekiminin bulunduğu bu bölgede yüzmek ne garip ve zevkli olur kimbilir. Yüzücüler çok yüksekteki tramplenlerden atlayarak uçarcasına havuza düşerler böyle bir durumda. Peki Astropolis'in iklim koşulları ne olacak? Bu da bütünüyle orada yaşayan halkın isteğine bağlı. Tropikal iklimi mi istiyorlar? Bilimadamları kentin iklimini sürekli tropikal koşullarda tutabilir. Ilıman bir iklim mi istiyor insanlar, uzay kentinin iklimi sürekli olarak ılıman olabilir. Astropolis'te yetişen bitkiler de elbet bu iklime uygun bitkiler olacak. O zaman çeşit çeşit uzay kentlerinde farklı iklimler, farklı bitki örtüleri sağlanacak. Tıpkı dünyada olduğu gibi. Astropolis'in çiftlik bölümü ise dünyadaki çiftliklerden biraz farklı... Uzay kentinin özel bölümlerindeki uzun odalarda oluşturulan katlarda çeşitli meyvalar, sebzeler yetiştirilecek. Örneğin en üst katta sebzeler ve tahıllar orta katta kümes hayvanları, en alt katta ise keçi koyun gibi hayvanlar... Uzay kentinde çalışan çiftçilerin dünyadakilerden bir farkı da maskesiz ürün toplayamamaları. Çünkü hava bitkilerin yaydıkları korbondioksitle zehirlenecek. Bu yüzden her çiftçi meyvaları toplarken oksijen maskesini giymek zorunda kalacak.

Bilimadamları uzay kentlerinin tüm ayrıntılarını saptamış bile. Bütün iş bu kentlerin kurulmasına kalıyor. Bu da kimbilir ne zaman gerçekleşir. Ama pek uzak bir zamanda değil herhalde.

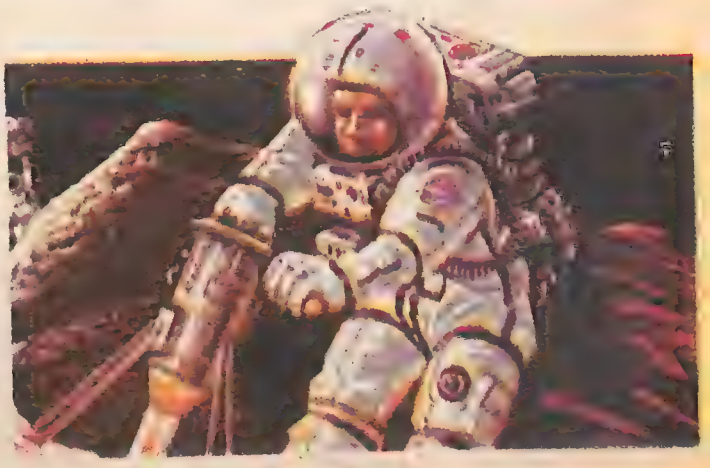

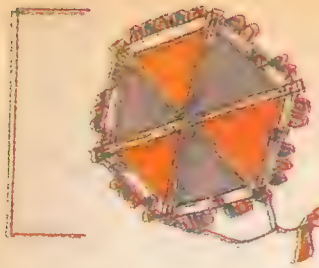

UÇURTMA YAPALIM

uçurtmayı yaşatalım

NURİ ÖDEKAN

KUTU UÇURTMASI

LAWRENCE HARGRAVE tarafından 19. yy sonlarında Avustralya'da yaratılmış olan bu ilginç uçurtma türü o dönemde kıyı koruma ve kurtarma ekipleri tarafından telsiz haberleşmede kullanılmıştır. Orta ve yüksek rüzgar hızlarında çok dengeli bir tiptir.

KULLANACAĞIMIZ MALZEME

- Sert ya da yumuşak ağaç çıtalar, kesitleri 6 mm x 6 mm.
- Kaplama için ince, sık dokulu bir kumaş ya da polietilen levha 2 adet 36 cm x 140 cm (yapacağımız uygulama kumaş kaplamaya göre düzenlenmiştir)
- İğne
- İplik
- Yapıştırıcı
- Uçurtma ipi.

RESİMLER

1— Uçurtmamızın taşıyıcı iskeleti

2— Çubukları verilen ölçülerde dikkatlice keselim. Uzun çubukların alt ve üst başlarından ikisi 15 cm, ikisi 15,6 cm içerden çapraz bağlantıları için 1-1,5 mm derinliğinde çentikler açalım.

3— Kısa çubuk başlarına bağlantıyı sağlayacak biçimde çentikler açalım tutkallayalım.

5— Verilen ölçülerde iki parça kaplamayı keselim, üst ve alt üçer santimetrelik paylar içeri kıvrılıp dikilecektir.

6— Kaplama üzerinde uzun çubukların geleceği yerleri ölçülere göre belirleyelim.

Yalnız, bir kez daha size anımsatalım... Bu işlemleri yaparken son derece dikkatli ve sabırlı olmanız gerekmektedir.

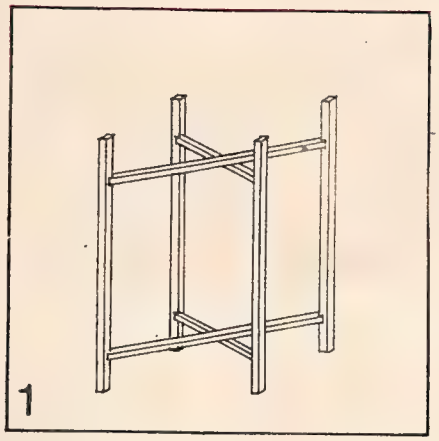

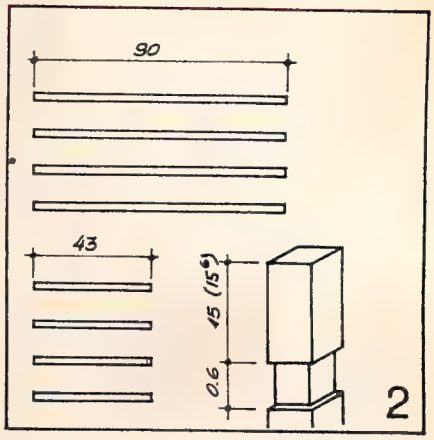

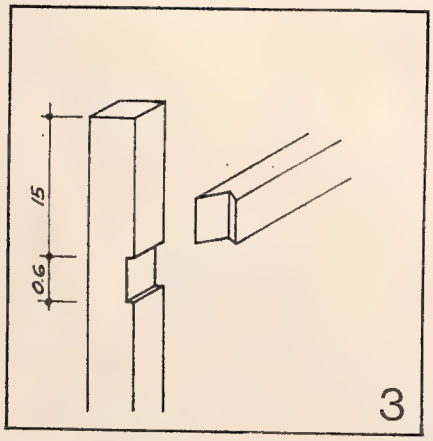

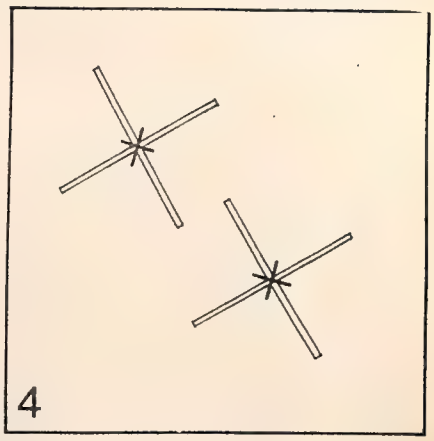

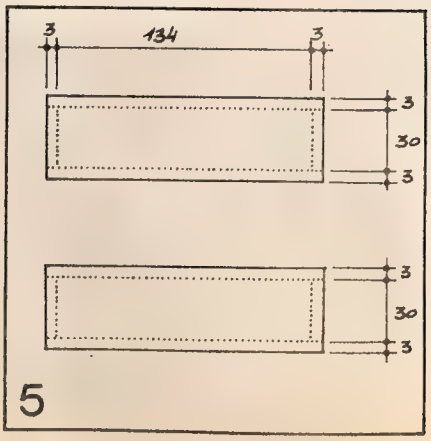

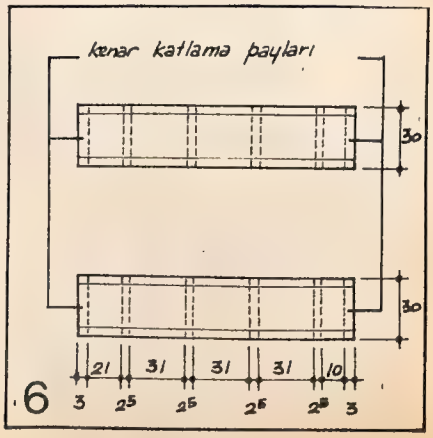

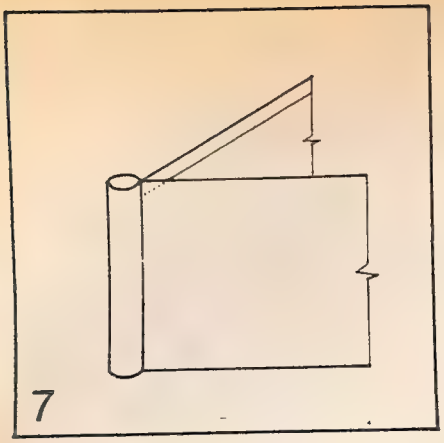
7

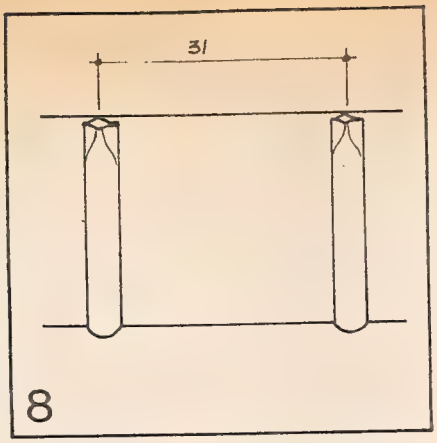

8

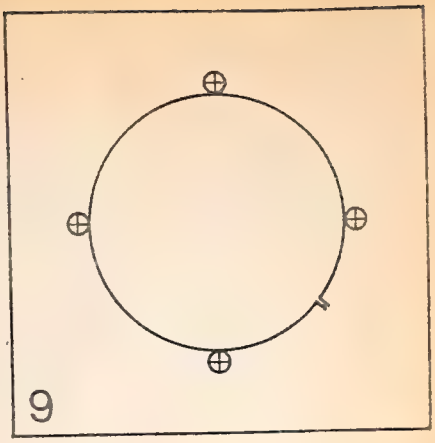
9

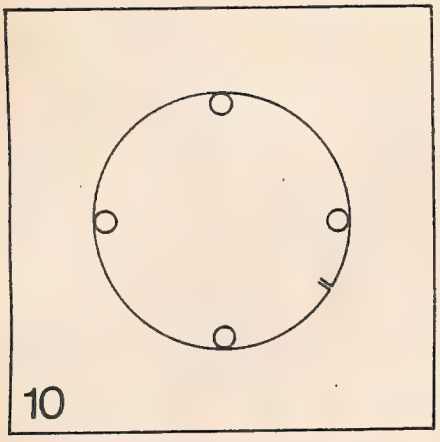
10

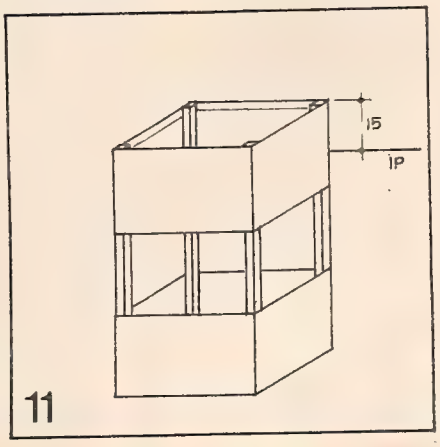

11

RESİMLER

7— Her çubuk yerini bir cep oluşturacak biçimde dikelim.
8— Her cebin bir ucunu kapatarak dikelim.
9— Çubuklar tam karşılıklı gelecek biçimde kenar katlama paylarını üst üste getirerek dikelim.
10— Kaplamalarımızı ters çevirelim, kapalı ağızlardan biri en üste diğeri en alta gelecek şekilde uzun çıtaları yuvalarına geçirelim.
11— Kısa çubuklardan oluşan çaprazları kaydırarak uzun çıtalardaki yerlerine oturtup tutkallayalım.

UÇURTMA SEVENLERE SELAM

ATİLA ALPÖGE

BU yazı uçurtma sevenler için.. Eğer uçurtma sevmiyorsanız, "uçurtma da ne demekmiş" diye düşünüyorsanız, bu yazıyı okumayın.

Nuri Ödekan ağabeyin yazılarını dikkatli okuyor musunuz? Ne ilginç, ne değişik uçurtma türleri anlatıyor, değil mi? İnsanın her işini, gücünü bırakıp onları teker teker deneyeceği geliyor. Ufacık ya da kocaman bir uçurtma yapmak... Uçurtmayı renk renk boyamak... Neler, ne değişik şeyler boyanabilir! Örneğin kocaman bir uçurtmanın üstüne kocaman bir kedi yüzü.. Ya da bir kartal... Kuyruk özellikle süslenebilir.

Geçenlerde bir arkadaşımla konuşuyordum. Uçurtma Şenliğine Çağrı yazısını Çocuk Dergisi'nde okumuş ve heyecanlanmış. "Ben yeğenimle birlik oldum, daha şimdiden uçurtmamızı tasarlamaya başladık bile" dedi. Sonra da uçurtmayla ilgili bir anısını anlattı. Küçükken babasıyla birlikte uçurtma yapmışlar. Uçurtmayı alıp kentin tepelik bir yerine çıkmışlar. Önce babası havalandırmış uçurtmayı, sonra da ipini bizim arkadaşa vermiş. Anlaşılan yaptıkları uçurtma kocaman bir uçurtmaymış ve o gün de bayağı hızlı bir rüzgar varmış. Bizimki ufak tefek yapısıyla ipi tutunca birden havalanır gibi olmuş. Uçurtmanın kaldırma gücü neredeyse bizimkini alıp götürecekmiş. Babası büyük güçlükle ayaklarına yapışmış da arkadaşımın ikinci bir uçurtma gibi havalanmasını önlemiş.

Aslında dünyanın bazı yerlerinde uçurtma meraklısı koca koca adamlar o kadar büyük uçurtmalar yapıyorlar ki, uçurmak için 5—10 kişinin birden iplere yapışması gerekiyor. Biz size o kadar büyüğünü yapın demiyoruz ama mutlaka Şenliğe kadar bir uçurtma yapın. Hazırlıklara başlamanın, takımı kurmanın zamanıdır şimdi.

Okullarda öğretmenlerinizle konuşabilirsiniz. Örneğin resim dersinde, ya da işbilgisi dersinde ödev olarak uçurtma yapabilirsiniz. Hatta okulda bir yarışma bile düzenleyebilirler. Sonra da 11 Mayıs'ta topluca, kendi yaptığınız uçurtmalarla Şenliğe katılabilirsiniz.

Sevgili dostlar! Uçurtma severler! 11 Mayıs Pazar günü buluşuyoruz, değil mi? Uçurtma Şenliğinde! Yurdumuzun tepelerinde, en güzel rüzgarlara, en mavi göklere karşı uçurtmalarımızı salalım.

aziz nesin

uyusana tosunum

Aziz Nesin, sadece büyüklere seslenen yazılarıyla, kitaplarıyla değil, çocuklar için yazdığı öyküleri, masallarla da ün yapmış değerli bir sanatçımızdır. Onun daha önce bir kitabını, "Aziz Dededen Masallar" ını yayımlamıştık. Şimdi, aynı sanatçımızın yine sizler için yazdığı başka öyküleri "Uyusana Tosunum" adı altında, Mavi Çocuk Dizisi'nin ilk kitabı olarak sunmaktan kıvanç duyuyoruz. Yitirdiğimiz çizgi ustası Yalçın Çetin'in resimleriyle daha da zenginleşen bu yapıtı severek okuyacağınızı umuyoruz.

PEŞİN FİYATINA TAKSİT VE İNDİRİM KOLAYLIKLARIYLA ÇOCUĞUNUZİÇİN SEÇKİN BİR KİTAPLIK

Çağdaş Çocuk Edebiyatı dizisi

1- AL MİDİLLİ/John Steinbeck (Nobel 1962) 40.-
2- EN GÜZEL HİKAYELER/Ömer Seyfettin 40.-
3- OLAĞANÜSTÜ YAŞANTILAR/Edgar Allan Poe 40.-
4- BEYAZLARIN ÇOCUKLARINA KÜÇÜK ZENCİ ÖYKÜLERİ/B.Cendars 50.-
5- DAYIM BALON OLMUŞ/Necati Tosuner 50.-
6- GÜL SAĞNAĞI/İsmail Uyaroğlu 40.-
7- VAHŞETİN ÇAĞRISI/Jack London 40.-
8- ORTALIĞI KARIŞTIRAN ADAM/Mark Twain 40.-
9- ŞU TATLI İNSANLAR/O.Henry 40.-
10- ASLAN ASKER ŞVAYK/Yaroslav Haşek 40.-
11- ŞAŞKINLAR PANAYIRI/Nikolay Gogol 40.-
12- ÇOCUKLARIMA MEKTUPLAR/Antonio Gramsci 40.-
13- BİR İNSAN DOĞUYOR/M.Gorki 40.-
14- HİROŞİMA ÇOCUKLARI/Arata Osada 40.-
15- YAŞLI BALIKÇI VE DENİZ/E.Hemingway (Nobel 1954) 40.-
16- İKİ ÇOCUK/Oktay Akbal 50.-
17- İKİNCİ BASKI/Refik Durbaş 50.-
18- DÜNYAYA MASALLAR/Işıl Özgentürk 60.-
19- HAYLAZ ÇOCUKLARA ÖYKÜLER/J. Prevert 50.-
20- SANSÜR/Tan Oral 40.-
21- ÇİNGENELER ARASINDA/Vidoe Podgoreç 40.-
22- UNUTULMAYAN GÜNLER/Hasan Mercan 40.-
23- DON CAMALE'YE ZEYTİN YOK/G. Feustel 40.-
24- MUTSUZ BİR HAFTA/Janusz Korczak 40.-
25- İNEKLERDEN BİRİ/Adı: "OĞLUM"/E. Palmer 50.-
26- CİNTEPE/Yusuf Savaş 60.-
27- HAYDUT OĞLU HAYDUT/Karel Capek 40.-
28- ÇANLAR SAVAŞI/Gianni Rodari 40.-
29- KİM SEVMEZ UĞUR BÖCEKLERİNİ/A. Cılga 50.-
30- AHMET'İN GEMİLERİ/Tanju Cılızoğlu 50.-
31- ÜÇÜNCÜ ADAM/Graham Green 40.-
32- ÇİNGENE ÇOCUĞU/Hasan Kyafet 60.-
33- KİM YAPAR BEZİ DOLABI KİTABI/A. Seghers 40.-
34- BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ/Semet Behrengi 40.-

* 34 YAZAR 34 KİTAP * TOPLAN 1500 TL * TAKSİT FARKI ALMADAN, PEŞİNSİZ, AYDA 250 TL. TAKSİTLE * Yalnız peşin alımlarda kişilere % 15, okul kitaplıklarına, % 20 indirim yapılır. * İstemediğiniz ya da sizde bulunan kitapları değiştirme olanağınız vardır. * Kitap okurlarını, süreç içinde kitaplara gelmesi muhtemel zamlardan korumak aradığı kitapları bulunduğu yöreden sağlayamayan veya uzun saatlerini günlük çalışma ile geçiren ve kitap seçmek, yayın hayatını izlemek vb. işlere zaman ayıramayan günümüz insanına bu hizmeti evine götürmek amacıyla oluşturduğumuz kampanyamız kısa bir süreyi kapsamakta olup, peşin ya da taksitle alım yapmak isteyenlerin isteklerini belirtir bir mektubu veya kuponu adresimize göndermeleri ya da şahsen başvurmaları veya telefon etmeleri yeterlidir. * Posta gideri olan 50 TL. ilk taksite ilave edilir. * Yurtdışına taksitli satış yapılamamakta olup, peşin almak isteyenlerin adresimize 50 DM. yollamaları yeterlidir.

BASIN Çağdaş YAYIN Kitapçılık

İsteme Adresi:
Serasker Sok. No: 20 Kadıköy-İstanbul.
Tel: 38 53 11

Çağdaş Çocuk Edebiyatı dizisi

PEŞİN ( ) TAKSİTLE ( )
ALMAK İSTİYORUM
ADI:
SOYADI:
ADRESİ:

İMZA:

ÇOCUK KLÜBÜ

TEŞEKKÜRLER

İLGİNİZE teşekkür ederiz sevgili okurlarımız. "Milliyet Çocuk Klübü"ne üye olan arkadaşlarımızın sayısı çoktan bini aştı. Sizlere bu sayımızda da, klüp üyeleri arasında çektiğimiz kurada kaset ve kitap kazanan okurlarımızın adlarını yayımlıyoruz.

Adlarını armağan kazanan kardeşlerimizin arasında göremeyen okurlarımız üzülmesinler. Bu tür kuraları her hafta sürdürecek, bir yıl içinde de her okurumuza bir armağan ulaştıracağız.

Size gene anımsatmakta yarar gördüğümüz bir konu var. Şimdiye dek çok yazdık, anlatmaya çalıştık. Ancak gene de bazı arkadaşlarımızın dalgınlıkları eksik bilgi gönderdiklerine tanık oluyoruz. Yineleyelim: Çocuk Klübüne üye olmak istiyorsanız, bunu ayrı bir mektupla ya da aynı mektup içinde ama ayrı bir kâğıda yazılı olarak bildirin. İstenen bilgileri, resimlerinizi, üyelik ödentisinin makbuzunu göndermeyi sakın unutmayın.

Esenlik dolu bir hafta dileriz sevgili çocuklar

KASET KAZANANLAR

1. Seçkin Taptık
2. İbrahim Kaçamak
3. Murat Alptekinoğlu
4. Şaban Taşpınar
5. Hakan Koçak

KİTAP KAZANANLAR

1. Çiğdem Çepe
2. Mert Sevinç
3. Kaan Sarıbelli
4. Ferda Erinç
5. Ramazan Korkmaz
6. Birol Gencer
7. Ege Teoman
8. Kaan Erten
9. Erkan Palta
10. Ebru Güleç
11. E. Murat Canger
12. M. Ali Sezeroğlu
13. Zeynep Doğu
14. Semih Yumuşak
15. Alp Göksel

MISTIK

YAZISIZ

ARAMIZA YENİ KATILAN ARKADAŞLAR

930. M Akif Kaynak, 931. Sabri Aydın, 932. A. Rehber Kocatepe, 933. Kerem Bebek, 934. Yalçın Yüce, 935. Hıdır Zar, 936. Şantal Leviyol, 937. Murat Eryürekli, 938. Aylin Alyanak, 939. İ. Haluk Cengiz, 940. Ramazan Kavutçu, 941. Cenk Lim, 942. Burak Salı, 943. Oktay Önel, 944. Ender Şenkaya, 945. Sevtap Özel, 946. Cem Bekiroğlu, 947. A. Ali Gölpınarlı, 948. Oya San, 949. Muzaffer Bilge, 950. Osman Karakaş, 951. Burak Özyalçın, 952. Nurşen Tosun, 953. Nurhayat Tosun, 954. Erkan Tosun, 955. Denizhan Kaplan, 956. Çetin Yılmaz, 957. Zaliha Ertuna, 958. Suat Aslan, 959. Ömür Tamyel, 960. Levent Özdenvar, 961. Ercan Başçeşme, 962. Kemal Güleryüz, 963. Abbas Güngördü, 964. Altay Köken, 965. Şafak Çalık, 966. Ali Nif, 967. Harun Ulcay, 968. Dolunay Odabaşı, 969. Naki Erdoğan, 970. İbrahim Kaçmaz, 971. Nurseren Fitos, 972. Çetin Koçer, 973. Ö. Alper Aslan, 974. Mehmet Oğuz.

BİR AVUÇ HIRSIZ

yazan: nina bawden

2

KÜÇÜK SARHOŞ

ELİNDEKİ çerçeveleri duvara dayayarak bir saniye durdu ve "Odayı görmeye bir beyefendi gelecek," dedi.

Bu işe çok şaştım. Çünkü son kiracısı odada bir tarla faresi besliyordu ve bu hayvancağız ninemin en iyi yatak örtüsünün bir kısmını bir gecede yiyince, ninem kiracıyı ertesi gün kapı dışarı etmişti. Üstelik bir de, "Eğer bir daha eve kiracı alırsam kutum için hazır olayım" diye büyük büyük de konuşmuştu.

Şimdi de kalkmış "Bay Puttock'un yardımcısıymış, o rica etti benden," demez mi? Büsbütün şaşırdım kaldım. Çünkü Puttock hakkındaki düşüncelerini biliyordum. Sonradan aklıma şöyle bir şey takılmadı değil. Belki de adam için kötü düşünmüyordu da annemi kızdırmak için mahsus öyle söylüyordu. Zaten hep böyle olmuştur. İkisi de birbirlerinin söylediklerinin hep tersini söylemişlerdir. Babam onlar için 'yağla su karışır mı, karışmaz' diyor ki, doğru aslında...

"Odayı beğensin istiyorum," dedi ninem. "Onun için de Albert'in resimlerinden birini koymak istedim odaya. Ancak tahminimden de ağırmış."

Sid "Size yardım edeyim" gibisinden bir şeyler mırıldandı ağzının içinden. Bundan sonra zaten Sid'in ne söylediğini değil, ne söylemek istediğini yazacağım. Çünkü aksi halde çok zor olacak işiniz.

Ninem, "Teşekkür ederim Sid," dedi, "bir resmin o odayı şenlendireceğinden eminim."

Bence oda "şenlenmek" değil de aslında on misli daha büyütülmek istiyordu. Eşyalarla öylesine tıka basa doluydu ki, yatak odasından çok bir eşya kamyonunu andırıyordu. Odada koskocaman bir yatak, iki gardrob, bir tuvalet masası, üzerinde saksılar duran birkaç masa daha ve ninemin gençliğinde öğrendiği terziliği zamanından kalma ayaklı dikiş makinası vardı. Yatağın yanından dolaşmak için yan dönmeniz ve bir yengeç gibi yampiri yürümeniz gerekecekti.

"Herhalde çok zayıf bir kiracı olmalı bu," diye söylendim. Bir yandan da Sid'le birlikte yatak ve masalar arasından ağır resim çerçevesini geçirmeye uğraşıyorduk.

"Şişman ya da zayıf... Hiç olmazsa başını sokacak bir odası, eşyalarını koyacağı dolapları, çevresinde güzel mobilyaları olacak ya" dedi ninem, sertçe, "hem de hepsi sağlam ve güzel şeyler. Öyle şimdiki zamanda satılan cicili bicili, üç gün sonra dökülen mobilyalardan değil."

"Resmi asmak için yatağın üzerine çıkmamız gerekecek" dedi Sid. "Bize eski bir gazete kâğıdı verir misiniz Bayan B?"

Ninem yatağın üzerine bir gazete serdi. Biz de üzerine çıktık. Bu arada Sid ayakkabılarını çıkartmış ama ben unutmuştum. Neyse yatağa çıktık çıkmasına da üzerinde durmak pek kolay değildi. Çünkü yatağın üzerinde kalın, kuştüyü bir yorgan vardı ve biz bunun içine gömülüverdik. Uzatmayayım, binbir zorlukla o koca resmi duvara asabildik.

Resimde bir kanapeye uzanmış, şişmanca bir kadın vardı. Aslında kadının kanapeden çok bir yatağa uzanmış olması beklenirdi, çünkü üzerinde gecelik vardı. Ancak kanape evin içinde değil de dışardaydı. Arkada ağaçlar görünüyordu ve bir koyunla bir keçi resmin önüne doğru sıçramaya hazır bekliyorlardı. Gecelik iyice saydamdı. Bunu gören Sid gülmeye başladı ama ben anlamazlıktan geldim. Çünkü böyle eski resimler edepsiz sayılmazdı, buna sanat deniyordu. Her ne kadar nineme

"çok güzel bir resim" dediysem de, bu tıklım tıklım odada bir de böyle bir resmi o koskoca adam için biraz gülünç bulmuyor değildim doğrusu.

Ninem içini çekti; ellerini önlüğüne kurulayarak, "Albert bu resmi çok severdi. Kendim yaptım demezdi ama doğrusu çok güzel bir çerçeve yaptı. Gerçek yaldızdan," dedi.

Yatak örtülerinidüzeltti. Sid o arada ayakkabısını giydi. Sonra aşağı inip eşyaların yerine yerleşmesine yardımcı olduk. Sid bir kova kömür getirdi. Şöminede alevler dans ediyor, odayı bir cehennem kadar ısıtıyorlardı. Ninem önlüğünü çıkardı ve dolabından iki küçük kadehle bir şişe evde yapılmış şarap çıkardı. "Erik, kesinlikle alkol yok içinde," dedi. Bu arada bana da göz kırptı. Çünkü bir kez daha bana şu şaraptan bir bardak vermiş ben anneme söyleyince de kızılca kıyamet kopmuştu. Annem böyle şeylerin benim yaşımdaki çocuklar için olmadığını ileri sürüyordu. (O zamanki şarap mürdüm eriğinden yapılmıştı.) "Az lâf, çok iş" diye yine göz kırptı ninem. Ben de ona karşılık vererek elimdeki şarabı mümkün olduğu kadar yavaş içmeye çalıştım. Çünkü ikinci bir kadeh vermeyeceğini biliyordum. Sid ise bir dikişte bardağını boşalttı. Ondan sonra, da, sendeleyerek sarhoş olmuş taklidi yapmaya başladı. Ninem güldü, "Sid maskaralık etme. Senin içtiğin içkinin içindeki alkol bir sineği bile sarhoş etmez" dedi.

"Ama benim yapım bir sineğinkinden bile daha ufak" dedi Sid ve kanapenin üzerine yığıldı, gözlerinin aklarını belertti. Sid büyüklerle hiç bir zaman doğru dürüst konuşamaz. Eğer Sid'e bir büyük bir söz edecek olursa, put gibi durur, kafasını sallayarak homurtular çıkarır ses yerine.. Ama nineyle olunca iş değişir. Sanki bizimleymişçesine tüm aptallıklarını yapar Sid nineye. Aslında sözcükleri ağzında yuvarlayarak pek kötü konuşur Sid ama hepimizden de kat kat akıllıdır. Sanırım ki bize göre daha ufak yapılı olmasından geliyor bu.. Yani bizim bedenimizi büyütmek için harcadığımız enerjiyi o aklına aktarıyor.

Ninem, "O zaman büyümek gerekiyor demek ki" dedi. Mutfağa doğru gitti ve içinde iki salamlı sandviç olan bir tabakla geri döndü. Dilimlerin kabukları çıkarılmış ve özenle üçgen biçiminde kesilmişti. Üzerlerine de süs olarak birer parça maydanoz konmuştu. "İkinize de birer tane. Hadi bakalım yiyin ama yere kırıntıları dökmeyin sakın". İskemlesine oturdu, Bir öne bir arkaya sallandı bir süre. Sonra saate bakarak, "Beşi çeyrek geçe dolayında gelecek sanırım" dedi. O zaman birden, kiracı gelmeden bizim gitmemizi istediğini ve zaten bize verdiği sandviçlerin de o adam için hazırlanmış olduğunu anladım. İçimi kıskançlık kapladı, "Sana çok mu para ödeyecek nineciğim?" diye sordum.

"Eğer çok soru sormazsan az yalan duyarsın" diye yanıtladı ninem. Sonra gülümsedi, "Eh, şöyle yetecek kadar, benim burnunu her şeye sokan torunçuğum" dedi.

(Ninem hiç bir zaman paradan söz etmez. Ancak çok az bir maaşla geçinmek zorunda olduğunu ve bu paranın da yeterli olmadığını annemle babam tartışırlarken duymuştum. Hatta babam bizim yardım etmemiz gerektiğini savunur, annemse zaman zaman kömür ya da yiyecek bir şeyler vermenin daha akıllıca olduğunu ileri sürerdi.) "Anneme para vermenin hiç bir yararı olamaz. Çünkü nasıl olsa onu verecek birilerini bulur. Ben annemi bilmez miyim, sırtındaki bluzu istesen alabilirsin," derdi annem. Babam biraz daha tartışmaya çabalar ama, sonunda susardı. Zaten bizim evdeki tartışmaların sonunda hep babama susmak düşerdi. Annem sırf bir söz söylemiş olmak için, "Sanırım kenarda birikmiş parası vardır zaten annemin" derdi. Aslında bu doğruydu. Ninemin mutfaktaki dolabın üzerindeki bir çay kutusunda duran, her biri beşyüz liralık kâğıt paradan oluşan 4500 lirası vardı. Bir gün ip ararken kutuda bulmuştum parayı. Ninem bunu "kara gün" için sakladığını söylemişti. Parayı neden bankaya yatırmadığını sorduğumda da, ninem hükümete güvenmediğini belirtmişti. Sonra da, "Lütfen annene söyleme olur mu," diye sıkı sıkıya tembih etmişti.

DEVAMI GELECEK SAYIDA

Yıllardır yavrularınıza okumayı kolay ve çabuk öğreten fişli ALFABE'nin yeni baskısı çıktı

Yazmayı kolaylaştıran küçük fiş ekleriyle

Dört renkli karton kapaklı, tamamen renkli ofset baskılı

Milliyet YAYINLARI

Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu'nun 2.2.1976 gün ve (8) sayılı kararı ile «Basvurma Kitabı» olarak kabul edilmiş ve 1947 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır.

MATEMATİK OYUNLARI

UĞUR AKER

ÇARPIMI VE TOPLAMI EŞİT SAYILAR

İki kere ikinin dört ettiğini iki yaşındaki çocuklar bile bilir. İki artı ikinin de dört ettiğini herkes bilir. Başka sayılarla hem çarpma hem de toplama işlemi aynı sonucu verir mi acaba?

Size kolaylık olsun diye, toplamları ve çarpımları birbirine eşit iki sayının, birbirine eşit olmayan ve ikisi de birden büyük kesirler olduğunu açıklayın.

Bir ipucu daha: kesirlerin payları aynı rakam olacak ama paydaları değişik olabilir. Deneyin bakalım, birkaç örnek bulabilecek misiniz?

Bir örnek ben vereyim. İkide yedi ve beşte yedi. Yedi bölü iki ile yedi bölü beşin çarpımı da toplamı da kırk dokuz bölü ona eşittir.

Kendiniz bir örnek bulamadınızsa size işin püf noktasını söyleyim. Değeri birden büyük bir kesir seçin. Diyelim ki onbir bölü dört seçtiniz.

Bu kesire ekleyeceğiniz ve çarpacağınız kesiri şöyle bulacaksınız. Pay yine onbir olacak. Payda ise, onbirden bir önceki kesirin paydası çıkarılarak bulunacak. Yani, onbirden dört çıkarsa yedi kalır. Onbir bölü dörtle onbir bölü yedinin hem çarpımları hem toplamları yüz yirmi bir bölü yirmi sekizdir.

Artık bu bilginizi bir oyun olarak değerlendirebilirsiniz. Arkadaşınıza, değeri birden büyük bir kesir yazmasını söyleyin. Bu kesiri siz de yazın. Sonra, arkadaşınıza bu kesirle çarpacağı ve toplayacağı bir kesir daha yazmasını ancak her iki işlem sonucunun aynı olması gerektiğini söyleyin. Arkadaşınız ikinci kesiri bulmağa uğraşırken siz, daha önce öğrendiğiniz yöntemle, ikinci kesiri yazın ve ellerinizi kavuşturarak arkadaşınızı bekleyin.

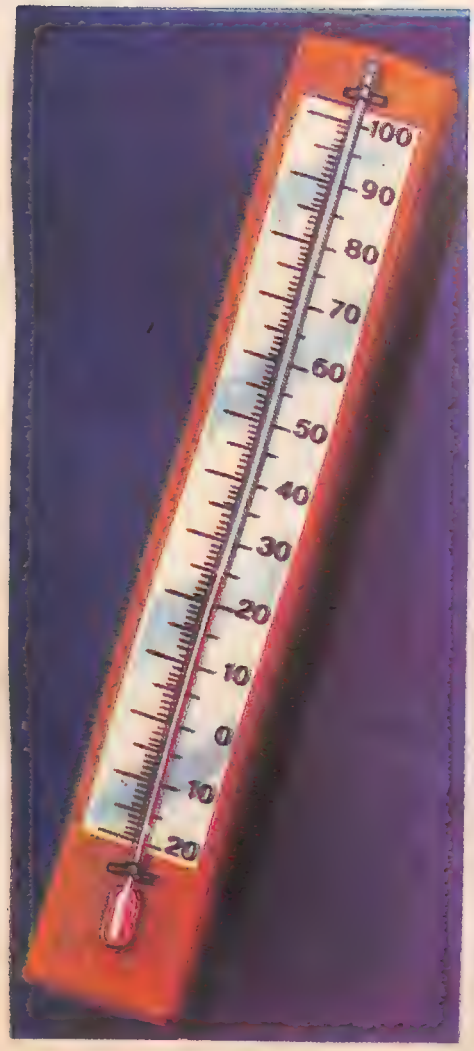

Çevremizde gördüğümüz bir çok şeyle ilgili gerçekleri acaba biliyor muyuz?

ISI BİLGİLERİ

100	Su kaynar.
70	Bazı bakteriler bu sıcaklıkta yaşayabilirler.
62.8	Bu ısıda otuz dakika kaynatılan süt, pastörize olur; ama içindeki C ve D vitamininin çoğunu yitirir.
58	Dünyada gölgede görülen en yüksek sıcaklık (13 Eylül 1922'de Libya'nın El Aziziye kentinde).
41.7	İnsan sağlığı için en tehlikeli "ateş derecesi".
37.8	Bebek banyosu için ideal sıcaklık.
35	Dünyanın en sıcak denizi olan Kızıl Deniz'in ısısı.
30.6	Tereyağı erir.
26.7	Ilık banyo derecesi.
22.2	Serin banyo derecesi.
20.5	Bugüne kadar insanlarda rastlanan en düşük vücut derecesi.
20	İdeal oda sıcaklığı.
10	Soğuk banyo derecesi.
4.4	Süt ve buzdolabında saklanması gereken şeyleri korumak için ideal ısı.
0	Su donar.
— 1.1	İnsan, bu ısıdaki suda ancak iki dakika yaşayabilir. "Titanic" gemisi, Kuzey Atlantik sularında battığı zaman, yolcularının çoğu, denizin "soğukluğu" yüzünden can vermişti.
—30	"Viking 1"in verdiği bilgilere göre, Mars gezegeninde ortalama "gündüz" ısısı.
—38.8	Cıva donar.
—78	Karbon dioksid gazı donar.
—88.3	Dünyada görülen en düşük sıcaklık (Antarktika'da, Vostok'ta, 24 Ağustos 1960 tarihinde).

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- İBRAHİM ÇAKIR: Yaşım 11. Boş zamanlarımı resim yaparak değerlendiririm. Ülkeler hakkında koleksiyolarım var. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum.
  Adres: Turan Mah. Güney Sok. 13 Sungurlu – ÇORUM
- ZEYNEP MİLDAN: Yaşım 13. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, şiir yazmayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Yeşilova mah. Bağlar cad. 15 Sefaköy – İSTANBUL
- HALİL OKŞAN: 15 yaşındayım. Basketbol oynamayı severim. Yaşıtım arkadaşlarla Fransızca yazışmak istiyorum.
  Adres: Zafer mah. 42. Sok. 8 Gezeroğlu Ap. AYDIN
- FUNDA ELVAN: Yaşım 11. Pul ve kartpostal biriktiririm. Kitap okumayı, tenis oynamayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: PK. 15 Tunçbilek – KÜTAHYA
- MELİH ÖZTÜRK: Yaşım 11. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, spor yapmayı severim. Hayvanlarla ilgilenirim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Halil Rifat paşa cad. No: 141/3 D: I Konuralp ap. İZMİR
- ÜMRAN KÖKYILDIRIM: Yaşım 11. Gezmeyi ve tenis oynamayı seviyorum. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Şevketiye mah. İrfaniye Sok. 14/6 İpek ap. Yeşilköy – İSTANBUL
- DİLEK DAYANAK: Yaşım 13. Müzik dinlemeyi, dans etmeyi, kitap okumayı, kart ve pul biriktirmeyi severim. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum.
  Adres: İhsaniye Man., Fevzi Çakmak cad. Çağlayan Ap. No: 4812 BANDIRMA
- EROL ÇELİK: Yaşım 12. Resim yapmayı, gezmeyi ve pul biriktirmeyi severim. Ayrıca kuş beslerim.
  Adres: Setbaşı, Ünlü Cad. Gün işhanı. Kat, 2/6 BURSA
- MEHTAP KARTAY: Yaşım 13. Müzik dinlemeyi, spor yapmayı, dans etmeyi, bisiklete binmeyi severim. Ayrıca pul ve kart biriktiririm.
  Adres: Zeki bey mah. Altınova cad. 8. Sok. No: 19 AYVALIK
- HAKAN YAVUZ: Yaşım 12. Ortaokul öğrencisiyim. Pul ve kart biriktiririm. Yüzmeyi ve futbol oynamayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Libya cad. Kuyucak sok. Kuyucak ap. 3/5 Seyranbağları – ANKARA
- SEMİH YEL: Yaşım 12. İlkokul öğrencisiyim. Boş zamanlarımda futbol oynarım. Kitap okurum. Müzik dinlerim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum
  Adres: Karşıyaka Belediye Pasajı, Kat: 2 NO: 45 ADANA
- UĞUR AZA: 13 yaşındayım, müzik dinlemeyi, koleksiyon ve spor yapmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Cumhuriyet cad. 181 KİLİS
- NAZAN GÜLTEKİN: 13 yaşındayım. Kart pul biriktiririm. Müzik, spor yapmayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: 1420 sok. No: 36 Kahramanlar – İZMİR
- CANER GÜÇER: Yaşım 13. Pul biriktirmeyi, bisiklete binmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Köklü sok. Doğan ap. 38/17 Keçiören – ANKARA
- DİLEK ORHANETTİN: Yaşım 11. Kitap okumayı, spor yapmayı, müzik dinlemeyi, pul ve yabancı para koleksiyonu yapmayı seviyorum. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Altıparmak cad. Ocak Ap. D. 12 BURSA
- MURAT BAYLAN: Yaşım 11. Kitap okumayı, gezmeyi, müzik dinlemeyi ve yüzmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Eğitim mah. Nahit bey sok. 27/A Kadıköy – İSTANBUL
- ABDULLAH CANKAYA: Yaşım 14. Pul biriktirmeyi, kitap okumayı, futbol oynamayı severim. Her yöreden arkadaşlarla yazışmak istiyorm.
  Adres: Kepeci Mah. Spor Cad. Özen Ap. Kat: 3 No: 22 İSPARTA
- AZİME GÖREN: Yaşım 11. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, mandolin çalmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Türk-İş Blokları 134/4 İçaydınlık – ANKARA
- SIDIKA ÖZGÜRSOY: Yaşım 13. Tenis oynamayı, kitap okumayı, müzik dinlemeyi severim. Taş, pul ve kart biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Münür Özbek Sok. Köşklü Çiftlik. Lefkoşa – KIBRIS
- DOĞAL GÜZELSOY: Yaşım 9. Boş zamanlarımda resim yapar, kitap okur, müzik dinlerim. Kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Şeyhresmi Mah. Boyacı Kapısı Sok. Akçay Palas Ap. 23/1 D.9 Fatih – İSTANBUL
- AYFER DÖNMEZ: Yaşım 11. İlkokul öğrencisiyim. Kitap okumayı spor yapmayı seviyorum.
  Adr. Seldeğirmen mah. Okul Sok. No: 17/2 – GİRESUN

OKURDAN OKURA

ÇİÇEKLER

Bahçemizde çeşit çeşit çiçek
Sümbül, Fulya, Karanfil
Papatya, Yasemin, Lâle
Her an bahçemi süsler

Sarmaşıklar, güller
Akşam sefası mine
Havuzda balıklar
Her an bahçemi süsler

NEDAT ANIL

SERÇE YAVRUSU

Duyuyorum güzel bir
Serçe yavrusu sesi
Ötüyordu cıvıl cıvıl
Anlıyordum kaderini

Kış mevsimi gelmişti
Her biri bir yerdeydi
Dostları kardeşleri
Duyuyordum yalnızlığını

Aç midesini doyurmak için
Arıyordu yapraksız ağaçlarda
Bir besin, bir yiyecek
Duyuyordum açlığını.

Korkma serçe kardeş
Kış mevsimi de bitecek
Yalnızlığın da geçecek
Açlığın da bitecek
Görüyordum geleceğini

İSMAİL KÖKSAL

Resim: TOLGA ÜLGEN

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız...Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

KUŞLAR

Kuşlar cıvıl, cıvıl
Kuşlar şirin, şirin
Ne güzeldir kuşlar
Sesleri bizi büyüler

Biz küçükken,
Sesleri ninni gibi gelirdi
Ne güzeldir kuşlar
Tüyleri renk, renk

En iyi dostumuzdur kuşlar
Onları sevmeli,
Ne güzeldir kuşlar
Onlar gibi uçabilmek

TİMURHAN SEZGİN

DÜNYADA ÇOCUK

Dünyada çocuk olmasa
Dünya neşesiz olurdu
Dünya çocuk günü
Bitiyor fakat çocuk
Bitmiyor

Dünyada, kızıl, siyah, beyaz
Çocuklar var tek farkları yüzleri
Veya vücutları değişiktir
Fakat hepimiz çocuğuz

BURÇİN UTKAN

SOKAK

Bir sokak var neşeli güzel
İnsanlar dolaşıyor gülerek
Çocuklar koşuyor bağırarak
Güneşin tüm ışıkları aydınlatıyor
Isıtarak
Ne güzel sokak diyor insanlar

Bir adam dolaşıyor
Aynı sokakta
Gecenin karanlığı çökmüş sokağa
Caddeler bomboş, hüzünlü
Adam bakıyor pencerelere
İçerisi sıcacık
Ve üşüyen ellerini sokuyor cebine
Yürüyor karanlığa doğru ve
Diyor ki, ne hüzünlü sokak

ŞAFAK KARABAĞLI

OKURDAN OKURA

CANIM ORMAN

Uzaktan uzaktan bakınca
Güzel bir diyardır orman
Yaz gelince yemyeşil
Kar yağınca bembeyazdır orman

Ormanda kelebekler kuşlar
Çiçekler ve ağaçlar
Hepsi cıvıl cıvıllar
Bir de yararları var

Bazı cahil adamlar
Ormanları yakarlar
Ama orman yangını
Tüm vatan için zarar

SİBEL BUYURGAN

YAŞAM

Vazgeçilmeyen şey,
Yaşamak.
Yaşamın da sonu vardır
Her şeyin olduğu gibi
Bazen bir kurşun,
Bazen bir bomba patlaması
Bazen bir bıçak yarası
Bazen bir trafik kazası,
Veya kişinin kendi hatası
Bazen bir bazen on, bazen yüz yıl
Ama yine bitecek
En güzel şeyimiz
Yaşamımız

UĞUR BAYRAM

OKURDAN OKURA

YAĞMUR

Yağ bereket yağmuru yağ
Yıka toprakları taşları
Otarlaya bu tarlaya
Her yere yağ yağmur
Yağ yağmur yağ
Bize bereket getir
Ağaçlar çiçekler bitkiler
Hep seninle büyür, yetişir
Bereket getir bize
Yıka yeryüzünün taşını toprağını

ERTUNÇ MERİÇTAN

MADEM ÖYLE

Otobüs tıklım tıklım dolu idi.

— Yürüyelim beyler. Yürüyelim diye bağırdı biletçi

Yorgunluktan yürüyecek hali kalmamış bir adam cevap verdi.

— Madem yürüyecektik niye otobüse bindik?

TOLGA ÜLGÜR

Resim: TÜRKAN KUTSİOĞLU

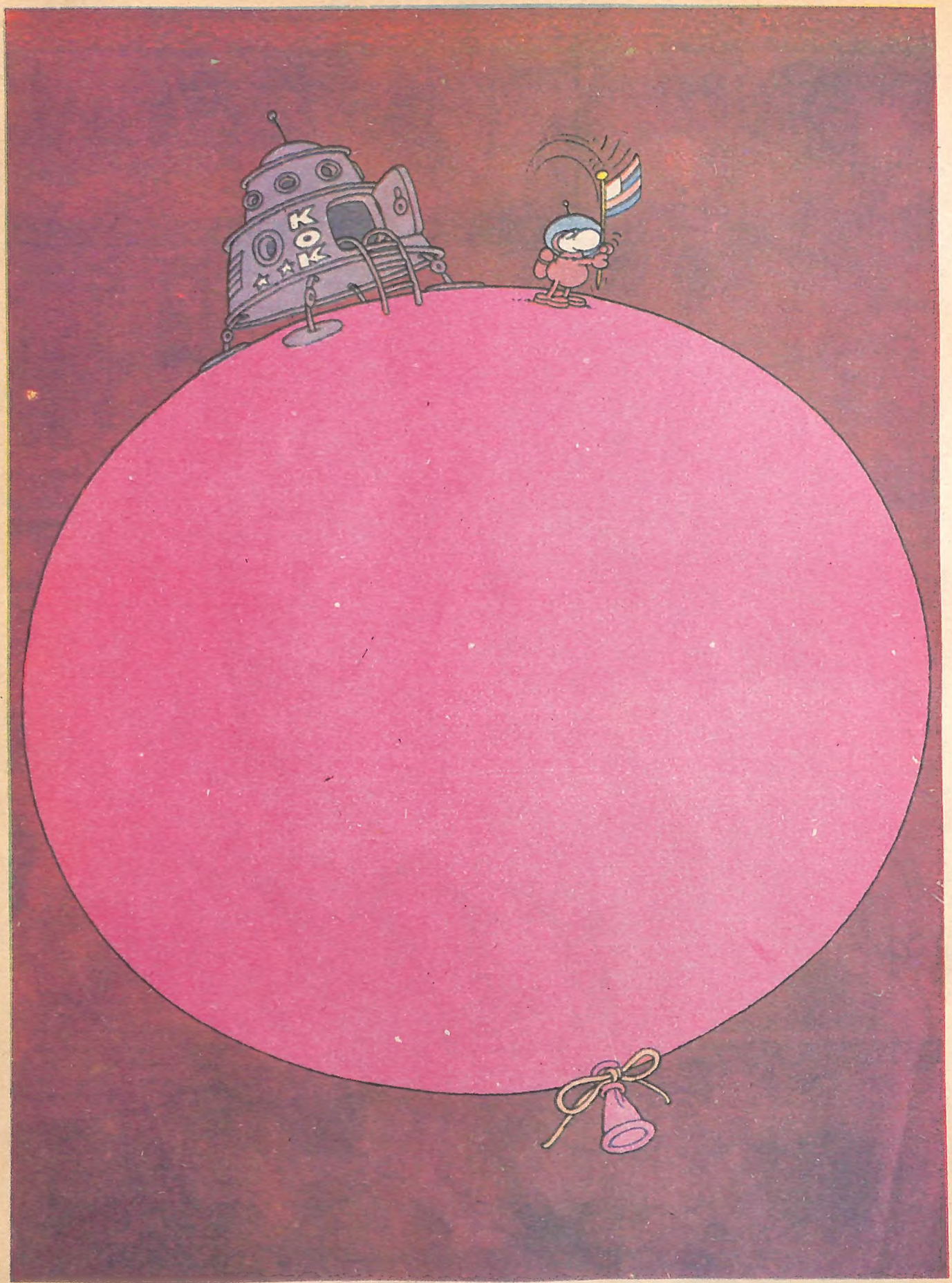
K
O
K

BİP®

Bip bip, bip.... bip....
Çocuklar sizinle tanışalım.
Bip benim adım.
Yeni ve üstün yapıştırıcıyım
Size biraz özelliklerimden söz edeyim.
Ambalajım,özel plastikten yapılmıştır.
Dayanıklı, esnektir.
Beni patlatamazsınız.
Kapağım tüpümün ağzını iyice kavrar.
Kapalıyken havayla temas etmem.
Bu yüzden kurumam.
İsterseniz akarım, isterseniz akmam.
İstemediğiniz yere asla bulaşmam.

Benimle zevkli çalışırsınız.
Plastik yapıştırıcıyım,
Kuruyunca şeffaflaşırım.
Bundan sonra birlikte olacağız.
Pamuk Prenses ve Yedi Cücelerim'den dilediğinizi alın.
Masal serisini tamamlayın.
Boşaları tüplerimi sakın atmayın.
Birlikte neler neler oynayacağız.

BİP
"yeni ve üstün yapıştırıcı"

GENGE A.Ş. Abdülhakhamit Cad. 16/5 TAKSİM Tel 44 64 24-43 70 12-44 61 36

ASA

"Siz, biz, hepimiz
cin gibiyiiiiiiiiiiiiz...
çiklet nedir biiliriiiiiiiiz..."

cincin®

cin çocuklar cincin çiğner

ZDA